

МУЗИКА

ЗА СЕДМИ КЛАС

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Милка Толедова
Любомира Христова
Пепа Запрянова

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод	3
Учебна програма по музика	3
Учебно време	3
Учебно съдържание	3
Изисквания към очакваните крайни резултати	4
Съдържание на музикално-образователния процес	4
Работа по интердисциплинарни проекти	5
Песни за изпълнение	7
Произведения за слушане	8
Примерно годишно разпределение	9
Учебна програма по музика за 7. клас	25
Методически насоки за работа с учебника	35
Приложение (нотен материал)	66

МУЗИКА 7. КЛАС
общообразователна подготовка
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

© Милка Иванова Толедова – автор
© Любомира Георгиева Христова – автор
© Пепа Христова Запрянова – автор
© Кирил Мавров – художник на илюстрациите
© Кирил Мавров – дизайн и оформление
© Издателство „Изкуства“, 2018
ISBN 978-619-7243-58-1

УВОД

Обучението по музика в 7. клас е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с музикалното изкуство. Водещ подход в музикалното образование отново е дейностният. Овладяването на музикалната информация, на системата от понятия и знания за музиката е пряко свързано с прилаганите в процеса на обучението основни музикални дейности – наблюдения, анализи, изводи, обобщения. В хода на учебната работа се развиват умения за работа в екип, съобразяване с мнението на другите, стимулиране на креативното поведение, на интереса на учениците към търсене, съхранение и разпространение на музикална информация.

Системата за музикалното образование е демократична. Учителят е свободен да избира собствен методически модел, да променя музикалния материал.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МУЗИКА

УЧЕБНО ВРЕМЕ

Хорариум по учебен план: общообразователна подготовка 1,5 часа седмично – 54 часа годишно. Дава възможност за постигането на добри резултати в музикално-образователния процес, като се имат предвид и други важни фактори – подготовката на учителите, условията в училището, регионалните особености и др.

Уроци за нови знания	22 часа
Уроци за упражнения	16 часа
Уроци за преговор	6 часа
Уроци за обобщение	5 часа
Уроци за контрол и оценка	3 часа
Уроци за наблюдение в извънучилищна обучаваща среда	2 часа

Годишен хорариум: 54 часа

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Начален преговор – фолклор, размер, метрум, танци, обичаи, музикални инструменти, музикално-изразни средства, принципи на формообразуване, музикални форми, български композитори.

Новото учебно съдържание има своя структура, в която сравнително голям дял заема раздел **„Фолклор. Фолклорна музика и обредност“**. Разглеждат се основните празници и свързаните с тях песенни цикли. Освен преговор на обичаите коледуване и лазаруване се въвеждат обичаи като седянка, жътва и сватба. Всеки от тях е представен с характерни, достъпни песни за изпълнение и възприемане.

В тема **„Съвременни български композитори“** е представено творчеството на композиторите Васил Казанджиев, Красимир Кюркчийски, Иван Спасов, Милчо Левиев. За всеки композитор са предвидени произведения за слушане.

В тема **„Съвременна музика“** учениците се запознават и с мястото на фолклора в съвременната епоха – песни, танци, изпълнители, композитори.

„Популярна музика“ дава ориентир на учениците в тенденциите на световната поп и рок култура, както и на традициите на българската поп и рок музика – изпълнители, песни, терминология. Запознава учениците с музиката на световноизвестни музиканти като „Бийтълс“, „Дийп Пърпъл“, Чъби Чекър и др.

„Музика, медии, технологии“ запознава по интересен начин учениците със същността и функционирането на медиите и с развитието на радиото и телевизията през XX век, в т.ч. и в България.

Тема „Музикални жанрове и форми“ заема важно място в структурата на учебника и предлага преговор на изучаваните в пети и шести клас музикални форми (проста едноделна, дву-делна, триделна, рондо и вариационна форма, сложна триделна форма) и въвеждане на предвидената по програма сонатна форма. Всяка музикална форма е озвучена с произведение за слушане, с графично онагледяване и възможност за затвърждаване и обобщаване на знанията и уменията на учениците. Паралелно с музикалните форми се въвеждат музикалните понятия като канон, iso, полифонична и хомофонна музика, прави се преговор и се осъществява надграждане на знанията свързани с понятието „жанр“. Последователно се въвеждат жанрове – оратория, токата, fuga, соната, инструментален концерт, симфония, опера, балет, оперета, мюзикъл и рок опера. Всеки един е представен чрез материал за слушане, кратка и достъпна информация и по възможност тема от произведение за изпълнение – с текст, ноти и т.н. Знанията за музикалните инструменти и състави се допълва чрез информацията за музикалните жанрове, произведенията за слушане и снимковия материал.

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ОЧАКВАНИТЕ КРАЙНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Изграждането на художествена чувствителност към музиката – учениците да откликват емоционално на образността на музиката, което е обвързано с асоциативната активност, музикално-слуховия опит, предпочитанията и интересите на шестокласниците. Измерването на този компонент е твърде условно, но би могло да се приеме, че учениците се:

- справят във висока степен, ако самостоятелно, съдържателно и в съответствие с образността на музиката изказват свое мнение и отношение, изразяват го чрез рисунка, движение или друга творческа дейност;
- справят в средна/задоволителна степен, ако с помощта и насоките на учителя откриват, определят съдържателната образност на произведенията за слушане, пеене и съчиняване;
- справят в ниска степен, ако оценката на ученика не съответства на образността и конкретно поставените задачи.

2. Практическа проверка на постигнатите резултати – музикални тестове, в които отново трябва да има равнища на знания, умения и компетентности, и тестове без прозвучаване на музика.

СЪДЪРЖАНИЕ НА МУЗИКАЛНО-ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Общуването в седми клас продължава да се реализира най-вече чрез пеенето, което все още е доминиращата музикална дейност. Ето защо в учебника са включени по-голям брой песни, от които учителят сам може да подбере кои ще разучават с учениците си и кои да използва за слушане. Песните са подбрани внимателно, за да бъдат достъпни, интересни и „запеваеми“ от седмокласниците:

- Песни, които трябва да знае всеки българин – „Боят настана“, „Хаджи Димитър“.
- Атрактивни съвременни песни и песни с танцуваелен характер, които да провокират желанието на учениците за пеене.
- Народни песни, свързани с фолклорния обреден календар.

Общуването с музика чрез възприемане на музика е обвързано с различни цели – нотна грамотност, развитие на певчески умения, проследяване на изразни средства, формообразуващи принципи и др. Главната педагогическа цел при всички случаи си остава постигане на художествено-образна чувствителност, съпреживяване, активизиране на музикална отзивчивост. Музикалният материал запознава учениците с творчеството на българските композитори като Иван Спасов, Милчо Левиев, Красимир Кюркчийски, Васил Казанджиев и др. В учебника са включени както произведения от съкровищницата на световната музикална култура на композитори като Волфганг Амадеус Моцарт, Йозеф Хайдн, Лудвиг ван Бетовен, Йохан Себастиан Бах, Пьотр Илич Чайковски и др., така и на съвременни композитори и изпълнители от сферата на поп, рок и джаз музиката.

При въвеждането на знания от областта на теорията сме се ръководили от учебната програма за 7. клас, одобрена от МОН. Новите понятия са въведени след предварително натрупани слухови представи, като сме се постарали да бъдат обяснени възможно най-достъпно и кратко.

В седми клас продължава усъвършенстването на уменията за сравняване, обобщаване и класификация на музиката чрез различни подходи като работа по проект (домашна работа, работа в компютърен кабинет, интердисциплинарен урок, обложка на компактдиск, видео или грамофонна плоча на слушано в час произведение или извън училище – компютърно или като рисунка, изготвянето на картички от поредиците „България на световната музикална сцена“ или „Известни изпълнители от поп, рок и джаз музиката“, да се състави пътеводител за концерт или програма за концерт и пр. По този начин се проверяват интересите, знанията, нивото на развитие на творческите способности, осъществяват се интегративни връзки с другите предмети, изучавани в седми клас, като български език и литература, информационни технологии, изобразително изкуство, предприемачество, история и цивилизация, изобразително изкуство и др.

Този път в учебника по музика не сме дали конкретни задачи за съчиняване на музика и съчиняване на съпровод с детски музикални инструменти. Оставяме учителят в зависимост от интересите и желанията на учениците си да приложи този компонент – при изпълнението на песни, на теми от музикални произведения и пр.

При изучаването на съвременните музикални тенденции особено важна е проявява та на толерантност към предпочитанията на учениците относно хитовите песни, изпълнители и групи. Наред с това учителят трябва да покаже, че има музика, която надживява времето и се слуша с интерес, макар да е писана преди повече от сто години.

В учебника са предложени следните рубрики:

ИЗПОЛЗВАНИ ЗНАЦИ

пеене

наблюдение

слушане

нови знания

задачи

и още нещо

определение – нови знания

ОБОБЩЕНИЕ

РАБОТА ПО ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ПРОЕКТИ

Мисловните карти („интелектуални карти“, „карти на знанието“, <http://www.text2mindmap.com>) са удобен начин за изобразяване на процеса на общото системно мислене с помощта на схема. Те представляват диаграми, използвани за визуално представяне на информация (идеи, задачи, цели), свързана чрез ключова дума или идея:

- Фолклорен обреден календар
- Поп и рок музиката
- Българска поп рок музика
- Музикални жанрове

Проектите могат да се изпълняват в компютърен кабинет в училище или да се зададат като домашна работа. Добре е да се представят като възможности за работа още в началото на учебната година. Могат да бъдат зададени като групови и индивидуални.

Към проектите могат да се включат/посочват/изпълняват репертоарни песни, както и слушани/подходящи музикални произведения. Готовите и разпечатани мисловни карти учениците могат да допълват с подходящ снимков материал.

Проектите подпомагат уменията на учениците за анализ и синтез, за обобщение на информацията и надграждане на получените знания, умения и компетентности.

Работа с музикален софтуер

Muse Score – <https://musescore.org/bg>

Имате възможност да:

- разгледате създадени с програмата музикални файлове и да ги прослушате (Sheet Music)
- коментирате с учениците различните тонови трайности
- свалите безплатно програмата на своя компютър
- свалите ръководство за работа
- прегледате видео уроци за работа с програмата

Задачи:

- Въведете в програмата нотните примери от песните на с. 6, 8, 10 и др.
- Прослушайте записа.
- Опитайте се да изпеете откъса в синхрон с програмата. Можете да промените темпото и тембъра. Коментирайте разликите. Запишете файловете.
 - Запишете каноните от с. 15 и 18 по ноти в отделни файлове. Задайте подходящо темпо. Изпълнявайте мелодията заедно с програмата. Опитайте се да ги изпълните и като канон.
 - За да разучите и запомните по-добре темите от изучаваните музикални произведения, ги нотирайте така, както са написани в учебника, след което ги прослушвайте самостоятелно. Включете някои от тях в музикални проекти.

Създаване на караоке

- Изтеглете и инсталирайте на компютъра си KaraFun Studio и KaraFun Player.
- Създайте фон на караоке за текста – изберете от полето Properties of Background.
- Вмъкнете музиката на проекта от менюто Project/Music sources, а чрез двукратно щракване с мишката върху скалата Vertical text се отваря диалогов прозорец, представляващ нещо като текстов редактор, в който се въвежда текстът на песента. Отделните срички се разделят със знак „/“, а паузите с „_“.
 - Синхронизирайте текста с музиката.
 - Записът започва от иконата Record.
 - Всяка сричка се синхронизира с музиката от бутона Space bar от клавиатурата.
 - Записът се спира, като се натиска Escape.
 - За припевите може да използвате Copy/Paste на вече синхронизирания блок.
 - Създаденият продукт се записва във формата на програмата.
 - За да може караокето да се изпълнява на всеки компютър, дори и без инсталирани програми, е необходимо неговото конвертиране в AVI или WMV чрез KaraFun Player.

ПЕСНИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Седмокласници – Ангел Маринов, Ангелина Жекова
Вярвам – Светослав Лобошки, Христина Димова
Доброта – Светослав Лобошки, Александър Петров
Мъри, Станку – народна песен
Да би знала – народна песен
Когато те открие любовта – Хайгашод Агасян, Анета Мутафова
Всесилна, мощна – Лудвиг ван Бетовен
Снощи е Добра – народна песен
Роден дом – Хайгашод Агасян, Татяна Йотова
Dona nobis pacem – неизвестен автор
Доброто в теб – Яна Маринова, Ангел Маринов, Румяна Златилова
Певец – Волфганг Амадеус Моцарт, Елисавета Багряна
Из оперетата на „Царицата на чардаша“ – Дует на Бони и Щаси
„Metony“ из мюзикъл „Котките“ – Ендрю Лойд Уебър, Томас С. Елиът
Ария на Исус Христос из „Исус Христос суперзвезда“ – Ендрю Лойд Уебър
Ой, Вело, Вело – народна песен
Надяваш ли се, мани мо – народна песен
Снощи седенки кладохме – народна песен
Две моми, две песнопойки – народна песен
Седнала е Яна – народна песен
Стъпйай, пристъпйай – народна песен
Двама – Мария Нейкова, Богомил Гудев
Окей?! – Ангел Маринов, Ангелина Жекова
Полегнала е Тодора – народна песен
Песента на шурците – Мария Ганева, Димитър Керелезов
Yesterday – „Бийтълс“
Малкият принц – Дони и Момчил
Реклама – Пламен Арабов, Матей Стоянов
Ние пишем върху стената – Романо Масумара и Жан Мари Моро, Ангелина Жекова
Един неразделен клас – Недко Трошанов, Милчо Спасов
Боят настана – Петър Бояджиев, Иван Вазов
Хаджи Димитър – популярна мелодия, Христо Ботев
Коледа – Хайгашод Агасян, Татяна Йотова
Feliz Navidad – Хосе Фелисиано
Вярвам във теб – Стоян Михалев и Виктор

ПРОИЗВЕДЕНИЯ ЗА СЛУШАНЕ

Пчелата – Франц Шуберт
Провикна се Янка – народна песен
Грънчарско хоро – Дико Илиев
Дайчово хоро – Дико Илиев
Двугласна инвенция – Йохан Себастиан Бах
Токата и фуга ре минор – Йохан Себастиан Бах
Коледна оратория – Йохан Себастиан Бах
Сарабанда – Йохан Себастиан Бах
Бабина приказка – Парашкев Хаджиев
Алеманда – Йохан Шейн
Хумореска – Панчо Владигеров
Соната за пиано № 5 – I част – Лудвиг ван Бетовен
Симфония № 41 – I част – Волфганг Амадеус Моцарт
Концерт за пиано и оркестър ре мажор – I част – Йозеф Хайдн
Из операта „Руслан и Людмила“ – Михаил Иванович Глинка
Ария на Риналдо от операта „Риналдо“ – Георг Фридрих Хендел
„Дует на Папегено и Папагена“ из „Вълшебната флейта“ – Волфганг Амадеус Моцарт
„Хор на пленените евреи“ от операта „Набуко“ – Джузепе Верди
Тема на Одета/Одилия из балет „Лебедово езеро“ – Пьотр Илич Чайковски
Танц на малките лебеди
„Кан кан“ из оперетата „Орфей в Ада“ – Жак Офенбах
Увертюра към оперетата „Прилепът“ – Йохан Щраус
Из оперетата „Царицата на чардаша“ – Имре Калман
„Америка“ из „Уестсайдска история“ – Ленард Бърнстейн
Из рок опера „Исус Христос суперзвезда“ – Ендрю Лойд Уебър
„Два братя дялба делили“ – народна песен
Китка народни песни – народна песен
Тръгнали са зълва и буля на нива – народна песен
Карай, малка моме – народна песен
Сбирайте се, моми, на седянка – народна песен
Седянката е на развала – народна песен
Я изгрей, изгрей, ти, ясно слънце – народна песен
„Селска песен“ из „Картини от България“ – Васил Казанджиев
Че да ти купим бела сеица – Красимир Кюркчийски
Концерт за пиано и оркестър № 5 – I част – Красимир Кюркчийски
Два тъпана бият – Иван Спасов
Fire Dance – Милчо Левиев
Полегнала е Тодора – народна песен
Child In Time – „Дийп Пърпъл“
Компарсита – Матюс Родригес
Let`s Twist Again – Чъби Чекър
Денонощен рок – Бил Хейли
Гугутка гука в усои – Гюрга Пинджурова

.....
/ЛОГО НА УЧИЛИЩЕТО/

**ПРИМЕРНО ГОДИШНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
ПО МУЗИКА – ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА
ПО УЧЕБНИКА ПО МУЗИКА ЗА 7. КЛАС НА ИЗДАТЕЛСТВО „ИЗКУСТВА“**

Утвърждавам:

Директор: (име и фамилия)

Уроци за нови знания	22 часа
Уроци за упражнения	16 часа
Уроци за преговор	6 часа
Уроци за обобщение	5 часа
Уроци за контрол и оценка	3 часа
Уроци за наблюдение в извънучилищна обучаваща среда	2 часа

Годишен хорариум: 54 часа

Изготвил:

(име и фамилия)

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК

№ по ред	Учеб-на сед-мица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	1	Да си припомним	Преговор	Пее песни според възможностите и желанието си и пресъздава характера им. Изразява отношение, аргументира предпочитания към песенен и друг репертоар. Проследява изразните средства в песента „Седмокласници“ и коментира ролята им. Проследява и открива действието на формообразуващите принципи и определя музикалната форма, като се подпомага с графични символи.		За леене: „Седмокласници“, музика Ангел Маринов, песни по предложение на учителя и по предпочитания на учениците За слушане: „Седмокласници“, музика Ангел Маринов и текст Ангелина Жекова	Порфолио
2	1	Да си припомним	Контрол и оценка	Знае действието на формообразуващите принципи повторение и контраст и ги свързва с музикалните форми. Знае имената на музикални инструменти, учени в шести клас, и определя принадлежността им към установените в практиката видове и групи. Различава основни танцови елементи, разграничава български народни танци, старинни, европейски, латиноамерикански. Обяснява смисъла, значението и спецификата на основни фолклорни обреди от календарния цикъл. Знае основни типични белези на музикалния фолклор за различните музикално-фолклорни области. Знае за творчеството на българските композитори класици.		За леене: Седмокласници“ – песни по предложение на учителя и по предпочитания на учениците от училищния или извънучилищния репертоар За слушане: музикални произведения по избор	Входно ниво – музикален тест

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
3	2	Музикално-изразни средства	Преговор	Изпълнява според възможностите си и пресъздава характера на песните. Усеща метричната пулсация и характера на музиката. Разпознава по тембър изучените народни музикални инструменти.	Изразни средства в музиката Метроритъм Метрум Ритъм Мелодия Диез, бемол, бекар	За пеене: „Вярвам“ – Св. Лобошки, песни по предложение на учителя и по предпочитания на учениците от училищния или извънучилищния репертоар, свързани с темата За слушане: „Пчелата“ – Фр. Шуберт	
4	2		Преговор	Умее да слуша музика с определени задачи. Проследява и открива действието на формобразуващите принципи и определя музикалната форма, като се подпомага с графични символи.	Лад	За пеене: „Доброта“ – Св. Лобошки	
5	3	Метроритмично-разнообразие	Преговор	Умее да слуша музика с определени задачи. Открива различни пулсации. Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези.	Безмензурна музика Метруми и размери в българската народна музика	За пеене: „Мъри, Станку“ – народна песен, „Да би знала“ – народна песен За слушане: Грънчарско хоро, Дайчово хоро, „Провикна се Янка“	Музикално-снимков албум/колекция
6	3	Музикални жанрове и форми	Упражнение	Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Познава по характерни белези музикалните жанрове. Умее да слуша музика с определени задачи.	Жанр	За пеене: „Когато те открие любовта“ – Х. Агасян, репертоарни песни	
7	4	Полифонична музика	Нови знания	Изпълнява според възможностите си и пресъздава характера на песните. Разграничава видовете многогласие и ги обозначава със свои графични символи.	Канон, имитация, исотация, исотация	За пеене: „Всесилна мощна“ – Лудвиг ван Бетовен; „Снощи е Добра“ – народна песен За слушане: Двугласна инвенция № 1 – Йохан Себастиан Бах	
8	4	Токата и fuga	Нови знания	Умее да слуша музика с определени задачи. Разпознава по тембър и на външен вид органа. Разграничава по слух видовете многогласие – канон и исотация.	Токата Фуга Орган	За пеене: „Всесилна, мощна“ – Лудвиг ван Бетовен; „Снощи е Добра“ – народна песен За слушане: „Токата и fuga ре минор“ – Й. С. Бах	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
9	5		Упражнение	Пресъздава характера на песните при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Умее да слуша музика с определени задачи. Разпознава по тембър и на външен вид орган и др.	Канон, имитация Исо Токата Фуга Орган	За пеене: „Роден дом“ – Х. Агасян. За слушане: Двугласна инвенция № 1 и „Токата и фуга“ – Й. С. Бах	
10	5	Оратория	Нови знания	Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния или извънучилищния репертоар и аргументира избора си. Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика, елементите на жанра „оратория“ и полифоничните техники.	Оратория	За пеене: Дай ни мир“ – канон За слушане: „Коледна оратория“ – Йохан Себастиан Бах	
11	6	Принципи на формиране	Упражнение	Разпознава по графичен запис и по слух принципите на формиране и изучаваните музикални форми. Съставя схеми със свои графични символи. Разпознава по слух и визуално изучавани музикални състави и инструменти.	Еднаквост, подобие, контраст Музикална форма	За пеене: „Доброто в теб“ – А. Маринов, песни по предложение на учителя и по предпочитания на учениците За слушане: произведенията от с. 20	Работа в час
12	6	Сонатна форма	Нови знания	Изпълнява според възможностите си песните, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя. Стреми се да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. Предлага свои идеи за интерпретация. Проследява и коментира ролята на изразните средства и структурата на сонатната форма, отразява сонатната форма с графични знаци. Разпознава особеностите на жанра „соната“.	Сонатна форма Соната	За пеене: репертоарни песни За слушане: Соната за пиано № 5 – Лудвиг ван Бетовен	Работа в час

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
13	7	Хомофонна музика	Нови знания	Умее да слуша музика с определени задачи. Прави съпоставка между изучаваните видове многогласие. Разпознава от звучаща музика и по графичен запис полифонично и хомофонно многогласие. Свързва видовете многогласие с характерни жанрове.	Хомофонно многогласие	За пеене: „Певец“ – Волфганг Амадеус Моцарт, песни и произведения по избор от училищния и извънучилищния репертоар За слушане: Соната за пиано № 5 – Лудвиг ван Бетовен, Двугласна инвенция № 1 и „Токата и fuga“ – Й. С. Бах	
14	7	Симфония	Нови знания	Умее да слуша музика с определени задачи. Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика. Отражава музикалната форма в слушана и изпълнявана музика.	Симфония	За пеене: „Певец“ – Моцарт, ка-нон За слушане: Симфония № 41, I част – Волфганг Амадеус Моцарт	
15	8	Инструментален концерт	Нови знания	Умее да слуша музика с определени задачи. Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика. Отражава музикалната форма в слушана и изпълнявана музика.		За пеене: репертоарни песни За слушане: Концерт за пиано, ре мажор, 1 част	Работа в час
16	8	Инструментални жанрове Музикални форми	Обобщение	Умее да слуша музика с определени задачи. Прави съпоставка между изучаваните видове многогласие. Разпознава от звучаща музика и по графичен запис полифонично и хомофонно многогласие. Свързва видовете многогласие с характерни жанрове.	Музикални форми Соната, симфония Инструментален концерт	За пеене: репертоарни песни За слушане: поризведения по темата Следене на нотен текст, пеене по ноти (подчинено солфежиране)	Текущо оценяване
17	9	Музикално-сценични жанрове	Нови знания	Умее да слуша музика с определени задачи. Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика. Отражава музикалната форма в слушана и изпълнявана музика.	Опера Балет, оперета, мюзикъл рок опера	Репертоарни песни За слушане: увертюра към операта „Руслан и Людмила“ – м. Иманович Глинка	Работа в час

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
18	9	Опера	Нови знания	Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния или извънучилищния репертоар и аргументира избора си. Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика, елементите на жанра „опера“.	Ария, хор, вокални ансамбли, речтатив, увертюра, либрето	Репертоарни песни <i>За слушане:</i> „Ария на Риналдо“ – Хендел, „Дует на Папагено и Папагена“ – Моцарт, „Хор на пленените евреи“ – Дж. Верди	Работа в час
19	10	Балет	Нови знания	Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния или извънучилищния репертоар и аргументира избора си. Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика, елементите на жанра „балет“. Импровизира ритмичен съпровод.	Балет	<i>За пеене:</i> репертоарни песни Из „Лебедово езеро“ – П. И. Чайковски Следене на нотен текст, пеене по ноти (подчинено солфежиране)	
20	10	Проект – танцово представление	Упражнение	Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. Изпълнява емоционално репертоарни песни според възможностите си. Подбира подходяща музика за изпълнение на танци. Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Записва музика на дигитален носител. Знае основните танцови движения на два танца по избор. Подбира подходяща музика за изпълнение на танц.		Песни и произведения по избор от училищния и извънучилищния репертоар	Практическа дейност
21	11	Оперета	Нови знания	Пресъздава характера на песента при изпълнение и определя музикалната форма. Знае имената на композитори и ги свързва с изучавани произведения. Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика. Участва в обсъждането на изразните средства в различни музикални произведения.	Оперета	<i>За пеене:</i> „Дует на Бони и Щаси“ – Имре Калман <i>За слушане:</i> „Кан кан“ – Хак Офенбах, „Дует на Бони и Щаси“ – Имре Калман; увертюра из оперетата „Прилепът“ – Йохан Щраус	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
22	11	Мюзикъл	Нови знания	Пресъздава характера на песента при изпълнение и определя музикалната форма. Знае имената на композитори и ги свързва с изучавани произведения. Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика. Участва в обсъждането на изразните средства в различни музикални произведения. Изразява емоционално преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика. Знае механизми за обособяване на хитове и топлисти.	Мюзикъл Хит	За пеене: „Методу“ – Ендрю Лойд Уебър За слушане: „Америка“ – из „Уестсайдска история“ – Бърнстейн, „Методу“ – Ендрю Лойд Уебър	Работа в час
23	12	Рок опера	Нови знания	Пресъздава характера на песента при изпълнение и определя музикалната форма. Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика. Участва в обсъждането на изразните средства в различни музикални произведения.	Рок опера	За пеене: „Ария на Исус Христос – суперзвезда“ – Ендрю Лойд Уебър За слушане: „Ария на Исус Христос – суперзвезда“ – Ендрю Лойд Уебър	
24	12	Музикално-сценични жанрове	Обобщение/Наблюдение	Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Аргументира мнение, отношение към произведение на музикалното изкуство.		Песни и произведения по темата	
25	13	Фолклорна музика и обредност	Упражнение	Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар. Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл.	Класификация Коледни Лазарски	За пеене: коледарски, лазарски, хороводни песни За слушане: „Два брата дялба делили“, народни песни	Практическа дейност

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
26	13	Жътва	Нови знания	Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар. Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл.	Жътва	За пеене: „Ой, Вело, Вело“, „Надяваш ли се, мани мо“ За слушане: „Ой, Вело, Вело“, „Надяваш ли се, мани мо“	
27	14	Коледа и Нова година	Упражнение	Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация. Знае конкретни творби, свързани с Коледа и Нова година. Изпълнява емоционално коледни песни според възможностите си. Използва различни интерпретационни варианти на изпълнение.		За пеене: „Коледа“ – Х. Агасян, „Feliz Navidad“, коледни песни по избор За слушане: коледна музика по избор	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване
28	14	Зимни празници	Обобщение	Подбира подходяща музика за изпълнение на танци. Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук. Записва музика на дигитален носител.		За пеене: „Пожелание“ – Димитър Станчев, песни и произведения по избор	Работа по проект – индивидуално или групово оценяване
29	15	Седянка	Нови знания	Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл. Определя размери и метруми. Импровизира съпровод.	Седянка	За пеене: „Снощи седенки кладохме“, „Две моми, две песнопойки“ За слушане: „Сбирайте се, моми, на седянка“, „Седянката е на развала“	
30	15	Сватба	Нови знания	Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар. Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл. Определя размери и метруми. Импровизира съпровод.	Сватба	За пеене: „Седнала е Яна“, „Стърчай, пристъпай“ За слушане: „Я, изгрей, изгрей“	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
31	16	Фолкlorен обреден календар	Обобщение	Знае смисъла, значението и спецификата на основни обреди от календарния цикъл. Изразява свои предпочитания към обреди от различни региони и аргументира избора си. Разпознава изучаваните обреди в подходящи примери. Знае наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди.	Песенни цикли	Репертоарни песни. Песни и произведения по темата	
32	16	Да си припомним	Междино ниво	Знае основни формообразуващи принципи в музиката и ги открива в изучавани музикални форми и творби. Знае значението на изразните средства, и музикални форми, коментира ги в слушана или изпълнявана музика. Различава по състав и тембър изучаваните изпълнителски състави и музикални жанрове.		За слушане: музикални произведения по избор	Писмен тест. Контрол и оценка
33	17	Съвременни български композитори	Нови знания	Пресъздава характера на песента при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Знае имената на български композитори и ги свързва с изучавани произведения. Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика. Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Знае имената на поне трима съвременни български композитори и ги свързва с изучавано в клас произведение.		За пеене: „Двама“ – М. Нейкова За слушане: „Селска песен“ – Васил Казанджиев, „Че да ти купим бела сеица“ – Красимир Кюркчийски, концерт за пиано и оркестър № 1	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
34	17	Съвременни български композитори	Упражнение	Пресъздава характера на песента при изпълнение. Синхронизира изпълнението със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Знае имената на български композитори и ги свързва с изучавани произведения. Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика. Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези.		За пеене: „О, Кей?“ – Ангел Маринов За слушане: „Два тъпана бият“ – Иван Спасов, „Fige dance“ – Милчо Левиев	Работа в час
35	18	Мястото на фолклора в нашето време	Нови знания	Различава по основни типични белези музикалния фолклор. Изразява лично отношение, мнение и предпочитание към репертоарните песни, изпълнители, композитори.	Традиция и съвременност	За пеене: „Полегнала е Тодора“ – народна песен За слушане: „Полегнала е Тодора“ – обработка Филип Кутев, „Селска песен“ – Васил Казанджиев	Практическа дейност
36	18	Мястото на фолклора в нашето време	Упражнение	Изразява емоционално преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика от български композитори. Знае имената на български музиканти и ги свързва с изучавани произведения. Посочва конкретни примери на влияние на „глобалното“ в съвременната музика в България и на Балканите. Посочва поне три български музикални явления с международно признание.		Песни и произведения по темата	Практическа дейност

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид на урока	Очаквани резултати (компетентности на ученика) на ниво учебна програма	Нови понятия	Контекст и дейности (за всеки урок)	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
37	19	Трети март	Упражнение	<p>Пее песните според възможностите си. Коментира ролята на изразните средства в музиката.</p> <p>Пресъздава характера на песните при изпълнение.</p> <p>Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Изразява лични предпочитания.</p>	<p>Химн</p> <p>Видове оркестри</p> <p>Марш</p> <p>Хор</p>	<p>За пеене: „Боят настана“ – Петър Бояджиев</p> <p>За слушане: възрожденски песни, „Химн на България“ – Цветан Радославов</p>	<p>Практическа дейност</p>
38	20	Трети март	Упражнение	<p>Пее песните според възможностите си. Коментира ролята на изразните средства в музиката.</p> <p>Пресъздава характера на песните при изпълнение.</p> <p>Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Изразява лични предпочитания.</p> <p>Различава по състав и тембър изучаваните инструментални и вокални състави.</p>		<p>За пеене: „Хаджи Димитър“ – популярна мелодия</p> <p>За слушане: възрожденски песни, „Химн на България“ – Цветан Радославов</p>	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
39 40	21/22	Трети март	Наблюдение	Пее песните според възможностите си. Коментира ролята на изразните средства в музиката. Пресъздава характера на песните при изпълнение. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Изразява лични предпочитания. Изготвя кратък видеоматериал по зададена тема.		Песни и произведения по темата	
41	23	Популярна музика	Нови знания	Изпълнява песните според възможностите си, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя. Стреми се да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. Предлага свои идеи за интерпретация. Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини. Посочва имената на поне четирима представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен.	Диско, поп, кавърверсия, интерпретация	За пеене: „Песента на щурците“ – Мария Ганева За слушане: по предложение на учителя	
42	24	Рок музика	Нови знания	Изпълнява песните според възможностите си, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя. Стреми се да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. Предлага свои идеи за интерпретация. Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини. Посочва имената на поне четирима представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен.	Рок музика Хепънинг	За пеене: „Вчера“ – „Бийтълс“ За слушане: „Дете на времето“ – „Дийп Пърпъл“	Практическа дейност

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
43	25		Упражнение	Изпълнява песните според възможностите си, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя. Стреми се да пресъздаде ритъма, метрума, темпото. Предлага свои идеи за интерпретация. Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини. Посочва имената на представители от поп и рок музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен.		За пеене: „Вчера“ – „Бийтълс“, „Песента на шурците“, „Двама“, „Метору“ – Е. Л. Уебър и др. За слушане: произведения по избор на преподавателя	
44	26	Музика, движение, танц	Упражнение	Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Различава основни танцови елементи на фолклорния, салонния и модерния танц.	Танго, самба, ча-ча-ча, туйст, рокендрол	За пеене: репертоарни песни За слушане: „Компарсита“ – Матюс Родригес; „Lets Twist Again“ – Чъби Чекър	
45	27	Музика, медии, технологии	Упражнение	Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Коментира мястото на музиката в предавания и програми на електронните медии.	Устна медия Писмена медия Електронни медии	За пеене: „Малкият принц“ – Дони и Момчил За слушане – произведения по избор	Текущо изпитване
46 47	28/29	Музика и радио Телевизия	Нови знания/упражнение	Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Коментира мястото на музиката в предавания и програми на електронните медии.		За пеене: „Малкия принц“ – Дони и Момчил За слушане: „Денонощен рок“ – Бил Хейли, „Гугутка гука в усой“ – Гюрга Пинджурова	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
48	30	Музикалната индустрия	Нови знания	Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение. Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност. Знае механизми за обособяване на хитове и топлисти.	Реалити формат, топ класации златни плочи	За пеене: „Реклама“ – Пламен Арабов За слушане: по избор на преподавателя	
49	31	Музика и съвременни технологии	Нови знания	Борави с програми за обработка на музика. Възпроизвежда различни формати. Прави избор на програма за работа при възложена задача и аргументира избора си. Познава програми за възпроизвеждане на караоке. Аранжира музика, подходяща за съвременни форми на функциониране на музиката.	Караоке Компютърни програми за обработка на звук	За пеене: „Ние пишем върху стелите“ – Ангелина Жекова За слушане: по избор на преподавателя	
50	32	Музика и съвременни технологии	Упражнение	Борави с програми за обработка на музика. Възпроизвежда различни формати. Прави избор на програма за работа при възложена задача и аргументира избора си. Познава програми за възпроизвеждане на караоке. Аранжира музика, подходяща за съвременни форми на функциониране на музиката.		За пеене: „Реклама“ – Пламен Арабов , „Ние пишем върху стелите“ За слушане: по избор на преподавателя	Работа в час

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
51	33	Концертна програма	Преговор – край на учебната година	Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и извънучилищния репертоар. Пресъздава характера на песента при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Проследява изразните средства в подхорящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване.		За леене: „Един неразделен клас“ – Стефан Диомов За слушане: произведения, свързани с преговора	
52	34	Концертна програма	Преговор – край на учебната година	Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и извънучилищния репертоар. Пресъздава характера на песента при изпълнение. Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. Проследява изразните средства в подхорящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. Прави аудиозаписи за озвучаване на училищни празници или проекти.		За леене: „Вярвам във теб“ – „Киора“ За слушане: произведения, свързани с преговора	
53	35	Да си припомним	Изходно ниво			Музика, свързана с тестовата проверка	Контрол и оценка

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
54	36	Концерт Любими песни и произве- дения	Обобщение	Изражава предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и извънучилищния репертоар. Слуша музика с определени задачи. Знае специфични отношения между творец и изпълнител във фолклора, в професионалната музика и в любителската практика. Прави аудиозаписи за озвучаване на училищни празници или проекти		За леене: песни по предпочитания на учениците За слушане: музикални произведения по предпочитания на учениците	Практическа дейност

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ МУЗИКА ЗА VII КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Основните тематични акценти, заложи в програмата по музика в седми клас, предполагат задълбочаване на придобитите в прогимназиален етап на основното образование базисни знания и компетентности за основните дейности в обществената музикална практика: изпълнение на музика, възприемане на музика и музикално творчество; за по-важните елементи на музикалната изразност – мелодия, ритъм, метрум, динамика, тембър; за основните формообразуващи принципи и музикални форми; музикалните жанрове и видове многогласие; за красотата и разнообразието на българския песнен и танцов фолклор, обреди и традиции; за основните периоди в развитието на българската музика, в т.ч. и популярната, за ролята и значението на медията.

В музикалнообразователния процес по музика в седми клас се създават условия за по-нагаташно развитие на музикалните способности като съществен фактор за пълноценно общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности.

В процеса на дейностите, изнесени в извънучилищна обучаваща среда, се натрупват впечатления и богат социален опит относно реалния работен творчески процес на различни вокални и инструментални музикални формации.

В хода на учебната работа се създават умения за работа в екип, съобразяване с мнението на другите, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на музикална информация за възможностите на съвременната озвучителна техника като фактор за качеството на концертните изяви.

Учебната програма е структурирана в таблици и представя учебното съдържание тематично чрез очакваните резултати от обучението по всяка тема и свързаните с нея понятия. Водещ принцип при определянето на темите е разграничаването на основните видове дейности, присъщи на урока по музика. В този смисъл темите не са представени в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикална практика: музициране, възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Пее най-малко пет песни по избор от училищния репертоар и ги интерпретира според възможностите си. • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песен от училищния и/или извънучилищния репертоар. • Изпълнява по запис музика от училищния и/или извънучилищния репертоар. • Импровизира съпровод върху песен и/или инструментален откъс. • Пее по слух според възможностите си три теми от изучавани музикални произведения и ги свързва със съответната творба и автор. • Разпознава по характерна музика пет танца и танцува според възможностите и желанията си най-малко два от тях.
Музика и съвременни информационни технологии	<ul style="list-style-type: none"> • Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера. • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация.
Елементи на музикалната изразност	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира ролята на изразните средства в музика от различни жанрове и стилове. • Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. • Разпознава характерни метрични явления. • Разпознава равностепенни и неравностепенни метруми, определя метруми в подходящи примери. • Разпознава по слух ритмични групи, включващи нотни стойности до осмина, и ги свързва с графични символи.

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикални жанрове и форми	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни формообразуващи принципи в музиката и ги открива в изучавани музикални форми и творби от училищния репертоар. • Знае особеностите на различни жанрове, изброява техни типични белези и коментира функцията им в миналото и днес.
Музика, култура, общество	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава музика и коментира обреди от различни фолклорни области в България, включително от своя регион. • Знае имена на съвременни български композитори и ги свързва с поне едно тяхно произведение. • Познава музика на други народи и етноси, като открива сходства и различия във фолклорните им традиции. • Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини, свързани с традиционното и съвременното функциониране на музиката. • Знае имената на най-малко пет музиканти или музикални формации от различни жанрове и стилове и ги свързва с типични произведения.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<p>1. Тема: МУЗИКАЛНА ПРАКТИКА</p> <p>1.1. Изпълнение на музика</p> <p>1.2. Възприемане на музика</p>	<p>Знае пет песни от училищния репертоар – авторски и народни.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и/или извънучилищния репертоар. • Изпълнява три теми от изучавани музикални произведения и ги свързва със съответната творба и автор. • Пресъздава характера на песента при изпълнение. • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя. • Умее да слуша музика с определени задачи. • Проследява изразните средства в подходящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване. • Проследява принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика. • Разпознава по характерна мелодия най-малко четири откъса от репертоара за слушане. • Разпознава по характерна музика най-малко пет характерни танца. 	
<p>2. Тема: ЕЛЕМЕНТИ НА МУЗИКАЛНАТА ИЗРАЗНОСТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира ролята на изразните средства в слушана или изпълнявана музика. 	

<p>2.1. Системата от музикални изразни средства като цялостно въздействие върху слушателя</p> <p>2.2. Метроритмичното разнообразие на българския фолклор заедно с безмензурната музика</p> <p>2.3. Музикални инструменти Пъстрота на инструменталните състави</p> <p>2.4. Начини на звучене на музиката (лад – видове, знаци за алтерация)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използва изразните средства като ориентир при разпознаването на инструментална творба. • Определя размери и изпълнява правилно изучавани равноделни и неравноделни метруми. • Съзнава липсата на метрична пулсация. Различава безмензурна мелодия от метрически организирана. • Разпознава по тембър и на външен вид старинни и съвременни – електронни/електрически музикални инструменти, класически инструменти. • Определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. • Разпознава конфигурацията на изпълнителските състави в различни практики. • Идентифицира визуално и слухово различни изпълнителски състави. • Разграничава по слух изучавани тонови трайности до осмина и ги свързва с графично изображение. • Съотнася изучаваните нотни стойности с конкретни срички в текст на песен. • Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности. 	
<p>3. Тема: МУЗИКАЛНИ ЖАНРОВЕ И ФОРМИ</p> <p>3.1. Принципи на формобразуване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае действието на формобразуващите принципи в сонатната форма. • Отразява музикалните форми със свои графични символи. 	<p>токата-фуга оратория канон сонатна форма соната</p>

<p>3.2. Музикални форми</p> <p>3.3. Музикални жанрове</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характерни белези на жанровете от сонатно-симфоничния цикъл. • Познава характерни белези на музикално-сценичните жанрове. • Коментира мястото на музикалните жанрове. 	<p>симфония инструментален концерт опера балет оперета мюзикъл рок-опера</p>
<p>4. Тема: БЪЛГАРСКА НАРОДНА МУЗИКА</p> <p>4.1. Фолклорна музика и обредност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае смисъла, значението и спецификата на основни обреди от календарния цикъл. • Изразява свои предпочитания към обреди от различни региони и аргументира избора си. • Разпознава изучаваните обреди в подходящи примери. • Знае наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди. • Открива в традиционната вокална музика на българите различни видове двуглас. 	<p>свамба седянка жътва обред обреден календар</p>
<p>5. Тема: МУЗИКА И ОБЩЕСТВО</p> <p>5.1. Съвременни български композитори</p> <p>5.2. Музиката в живота на хората</p> <p>5.3. Музика, медии, технологии</p> <p>5.4. Фолклорната музика в модерната и глобалната епоха, многогласието в българските народни песни</p> <p>5.5. Съвременното функциониране на музиката</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на поне трима съвременни български композитори и ги свързва с изучавано в клас произведение. • Знае значението на обработка, кавърверсия, интерпретация и ги употребява правилно. • Коментира мястото на музиката в предавания по електронните медии. • Предлага подходяща музика за различни медийни форми. • Идентифицира пет творби от различни композитори. • Познава основните видове многогласие в музиката, свързва ги със 	<p>медии полифоничен многоглас хомофонен многоглас рок музика популярна музика хепънинг реалити формат топлисти хитове караоке</p>

	<p>слушано произведение и автор.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Открива многогласието по характерни белези. • Посочва конкретни примери на влияние на „глобалното“ в съвременната музика в България и на Балканите. • Посочва поне три български музикални явления с международно признание. • Знае механизми за обособяване на хитове и топлисти. • Коментира свои примери за връзката на музиката с реклама, спонсорство, меценатство. • Знае смисъла и ролята на музиката в съвременни форми на развлечение. 	
<p>6. Тема: МУЗИКА, ДВИЖЕНИЕ, ТАНЦ 6.1. Художествена музика и танци</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Различава основни танцови елементи на фолклорния, салонния и модерния танц. • Разпознава изучавани танци в творчеството на композиторите. • Знае основните танцови движения на два танца по избор. • Подбира подходяща музика за изпълнение на танц. 	
<p>7. Тема: МУЗИКА И СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИИ 7.1. Прави записи на музика – аудио за озвучаване на училищни празници или проекти 7.2. Изготвя кратък видеоматериал по зададена тема или проект 7.3. Познава програми за</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Борава с програми за обработка на музика. • Възпроизвежда различни формати. • Прави избор на програма за работа при възложена задача и аргументира избора си. 	

<p>възпроизвеждане на караоке 7.4. Аранжира музика, подходяща за съответни съвременни форми на функциониране на музиката</p>	
--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в VII клас - 54 часа

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	40%
За упражнения	30%
За преговор	10%
За обобщение	10%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда/музикално-творческа среда, посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция, както и на жива звукова среда.	5%
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	5%

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	60%
Оценки от контролни работи	15%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на лабораторни упражнения, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ✓ формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката; ✓ търсене на понятия за определяне характера на музикалното произведение; ✓ описване на звукови картини; ✓ разпознаване възрожденското музициране, даскалската поезия, хомогенността на музика и текст на възрожденското време; ✓ обогатяване речника на учениците.
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на понятия на чужд език от музиката в практически музикални дейности; ✓ четене на текстове на песни на чужди езици; ✓ обогатяване речника на учениците, свързан с чуждия език.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ✓ прилагане на математически модели и закономерности при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – изразни средства; ✓ прилагане на графични модели и закономерности при онагледяването на музикални форми и жанрове; ✓ участие в музикални дейности във връзка със звукоизобразителната същност на музиката, теми, посветени на различни природни обекти и явления, сезони, животни, планини, реки и др.;
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на дигитална звуковъзпроизвеждаща техника и съвременни музикални инструменти в обучението по музика; ✓ търсене, събиране, обработване на информация, в т.ч. и музикална, използвайки съвременните информационни технологии и интернет ресурси; ✓ използване софтуер за запис и възпроизвеждане на музика.
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ✓ следване на указания за музикалноизпълнителска дейност; ✓ планиране на собствената дейност в групово музициране; ✓ сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак; ✓ самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи в дейности в изнесена обучаваща среда – звуците в природата; ✓ посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция.
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ✓ обсъждане на текстове на песни, като например „Хаджи Димитър“ – популярна мелодия, текст Христо Ботев;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в групова учебна дейност, свързана с изява на толерантност към различните мнения и предпочитания, толерантност към различните възможности на съучениците, търпимост, уважение и подкрепа в процеса на груповото музициране; ✓ участие в екипи за работа по учебни проекти по музика с интердисциплинарен характер.
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в музикални изяви, свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая и в училището: коледни, новогодишни, пролетни празници, патронен празник на училището, завършване на учебната година и др.; ✓ проява на толерантност към други мнения и интерпретации.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; ✓ подборане на музика за отбелязването на български празници, свързани с обредния календар (Коледа, сурвакари, кукери, лазарки, седянка, жътва), класови и общоучилищни празници; ✓ наблюдаване на музикалнотворческа среда чрез посещение на репетиция на вокална формация (вокална група, детски хор и др.), посещение на репетиция на инструментална формация.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> ✓ слушане и изпълнение на музикални произведения, свързани с адекватното поведение на човека в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, оценяване значението на природосъобразния начин на живот; ✓ наблюдения на жива звукова среда.

Интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия, работа по проекти, упражнения в компютърен кабинет. Интеграцията с останалите изкуства и с другите предмети, чрез които се придобиват ключови компетентности, съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното развитие.

ТЕМА: ДА СИ ПРИПОМНИМ

Урок № 1/с. 3–5

Музикален материал:

За пеене: „Седмокласници“ – А. Маринов, „Моят клас“ – Р. Наков

За слушане: музикален материал, съобразен с въпросите за преговор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Музикални инструменти Музикални форми Танци	Обичаи Фолклорни области Ритмични групи	• Проследява и открива действието на формообразуващите принципи и определя музикалната форма, като се подпомага с графични символи

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Насоки за работа и запознаване на учениците с материала в 7. клас • Разучаване на песен „Седмокласници“ • Преговор на песните „Моят клас“ и „Отново е 15-ти“ • Художествена работа: песни по избор • За слушане: музикални откъси, свързани с преговора
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ВХОДНО РАВНИЩЕ. КОНТРОЛ И ОЦЕНКА

Урок № 2

Музикален материал:

За пеене: „Седмокласници“ – А. Маринов, репертоарни песни

За слушане: музикален материал, съобразен с въпросите от теста

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: за упражнение, за проверка на знанията – диагностика

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
• Диагностициране на знанията и уменията на учениците, свързани с овладяването на ключови понятия, знания и умения		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на тест – входно равнище • Ако остане време – изпълнение на репертоарни песни по желание
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В МУЗИКАТА

Урок № 3/с. 6–7

Музикален материал:

За пеене: „Вярвам“ – Св. Лобошки, „Седмокласници“ – А. Маринов

За слушане: „Пчелата“ – Фр. Шуберт

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ключ сол, ключ фа, мелодия, ритъм, метрум, метроритъм	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава ритмични групи, проследява действието на изразните средства в слушани произведения и репертоарни песни 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си и пресъздава характера на песните

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа: песен „Вярвам“ • Преговор и художествена работа върху песни примери за марш, валс – от репертоара на 6. клас • За слушане: „Пчелата“ • Работа по въпросите от с. 6 и 7
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКАЛНО-ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА. ТЕМПО И ДИНАМИКА. ЛАД

Урок № 4/с. 8–9

Музикален материал:

За пеене: „Доброта“ – Св. Лобошки, „Вярвам“ – Св. Лобошки, „Седмокласници“ – А. Маринов

За слушане: „Доброта“ – Св. Лобошки, „Вярвам“ – Св. Лобошки, „Седмокласници“ – А. Маринов

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус

- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
лад, тембър, динамика	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да слуша музика с определени задачи 	<ul style="list-style-type: none"> • Проследява и открива действието на формообразуващите принципи, и определя музикалната форма, като се подпомага с графични символи

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с фраза от песента „Вярвам“.
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа по дялове • Разучаване на песента „Доброта“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Преговор на песента „На купон“ – работа с компютърна програма, проследяване на нотен текст
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа на репертоарни песни – динамика, темпо и пр.

ТЕМА: МЕТРОРИТМИЧНО РАДНООБРАЗИЕ

Урок № 5/с. 10–11

Музикален материал:

За пеене: „Мъри, Станку“ – народна песен, „Да би знала“ – народна песен

За слушане: Грънчарско хоро, Дайчово хоро, „Провикна се Янка“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: преговор

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Безмензурна музика Размери, метруми и хора в българската народна музика	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да слуша музика с определени задачи • Открива различни пулсации. Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности • Участва в обсъждането на музикалните произведения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Музикални загадки: разпознава метруми и размери в 2/4, 5/8 и 7/8

Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на „Мъри, Станку“ – определяне на метрум, преговор на размери и танци • Разучаване на „Да би знала“ – определяне на размер и метрум, хоро • За слушане: Грънчарско, Дайчово хоро, безмензурна песен • Ритмични упражнения, свързани с метрумите в българския фолклор. • Работа по въпросите на с. 10 и 11
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКАЛНИ ЖАНРОВЕ И ФОРМИ. МУЗИКАЛЕН ЖАНР

Урок № 6/с. 12–13

Музикален материал:

За пеене: „Когато те открие любовта“ – Х. Агасян, репертоарни песни

За слушане: танго, самба

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Жанр, видове жанрове	<ul style="list-style-type: none"> • Дава определения за понятието „жанр“ • Дава примери за многообразието на жанровете в музиката 	<ul style="list-style-type: none"> • Познава по характерни белези музикалните жанрове • Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези. Умее да слуша музика с определени задачи

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Мъри, Станку“ и „Да би знала“. Коментар върху размера и метрума на песните, свързането им с танците и понятието „жанр“
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Свързване на понятието „жанр“ със снимките на изпълнители от с. 12. • Разучаване на песента „Когато те открие любовта“ • Художествена работа върху репертоарни песни, свързани със задачите на с. 13
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПОЛИФОНИЧНА МУЗИКА

Урок № 7/с. 14–15

Музикален материал:

За пеене: „Всесилна, мощна“ – Л. ван Бетовен, „Снощи е Добра“ – народна песен, „Когато те открие любовта“ – Х. Агасян

За слушане: Двугласна инвенция № 1 – Й. С. Бах

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Полифонична музика	• Разграничава видовете многогласие и ги обозначава със свои графични символи	• Изпълнява според възможностите си и пресъздава характера на песните
Имитация, исо, канон		• Умее да слуша музика с определени задачи

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и художествена работа: „Всесилна мощна“ – работа като канон • За слушане: Двугласна инвенция • Въвеждане на понятията полифония, исо, канон • Разучаване и художествена работа на „Снощи е Добра“ • Отговори на въпросите на с. 15
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ТОКАТА И ФУГА

Урок № 8–9/с. 16–17

Музикален материал:

За пеене: „Всесилна мощна“ – Бетовен, „Снощи е Добра“ – народна песен, „Роден дом“ – Х. Агасян, песни на Х. Агасян

За слушане: „Токата и fuga“ – Й. С. Бах

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Токата, fuga	• Разграничава особеностите на жанровете	• Умее да слуша музика с определени задачи
Полифонично многогласие	• Разграничава по слух видовете многогласие – канон и исо	• Определя и пресъздава характера на песента при изпълнение
/орган	• Разпознава по тембър и на външен вид органа	

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа: „Снощи е Добра“ • Художествена работа: канон – „Всесилна, мощна“ • Музикална загадка: Двугласна инвенция № 1 • За слушане: „Токата и фуга“ и задачите на с. 16 • Разучаване на песента „Роден дом“ • Художествена работа върху репертоарни песни – песни на Х. Агасян. Избор на солисти, съпровод и пр.
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЕЛЕКТРОННИ МУЗИКАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ

Урок № 10/с. 18

Музикален материал:**За пеене:** „Дай ни мир“ – канон, „Всесилна, мощна“ – Бетовен, „Роден дом“ – Х. Агасян**За слушане:** „Коледна оратория“ – Бах**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
оратория	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика, елементите на жанра „оратория“ и полифоничните техники 	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния или извънучилищния репертоар и аргументира избора си • Коментира изпълнението на музиката

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Музикални загадки: разпознава по тембър орган – „Токата и фуга“ • За слушане: „Коледна оратория“ – задачи на с. 18 • Разучаване и разпяване със канон „Дай ни мир“ – художествена работа • Работа по репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПРИНЦИПИ НА ФОРМООБРАЗУВАНЕ

Урок № 11/с. 19–20

Музикален материал:

За пеене: „Доброто в теб“ – А. Маринов, „Когато те открие любовта“ – Х. Агасян, „Доброта“ – Св. Лобошки

За слушане: „Сарабанда“ – Бах, „Алеманда“ – Шейн, „Менует № 60“, „Бабина приказка“ – П. Хаджиев, „Хумореска“ – П. Владигеров

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: упражнения

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Музикални форми	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава по графичен запис и по слух принципите на формообразуване и изучаваните музикални форми• Определя общото и различното	<ul style="list-style-type: none">• Съставя схеми със свои графични символи• Разпознава по слух и визуално изучавани музикални състави и инструменти

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разучаване и разпяване с песента „Доброто в теб“• За слушане: произведения от с. 20 с въпросите към тях• Художествена работа: репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СОНАТНА ФОРМА. СОНАТА

Урок № 12/с. 21

Музикален материал:

За пеене: „Доброто в теб“ – А. Маринов, „Дай ни мир“ – канон

За слушане: „Соната за пиано № 5“, I част – Бетовен

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Сонатна форма	<ul style="list-style-type: none">• Проследява и коментира ролята на изразните средства и структурата на сонатната форма, отразява сонатната форма с графични знаци	<ul style="list-style-type: none">• Изпълнява според възможностите си песните, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя

Соната	• Разпознава особеностите на жанра „соната“	• Умее да слуша музика с определени задачи
--------	---	--

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Дай ни мир“ – канон • Художествена работа: „Доброто в теб“ – темпо, динамика, солисти • За слушане: „Соната № 5“, I част • Художествена работа: „Доброта“
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ХОМОФОННА МУЗИКА

Урок № 13 /с. 22

Музикален материал:

За пеене: „Певец“ – В. А. Моцарт

За слушане: „Соната за пиано № 5“ – Бетовен

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Хомофонно многогласие	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава от звучаща музика и по графичен запис полифонично и хомофонно многогласие • Знае конкретни творби • Определя общото и различното • Свързва видовете многогласие с характерни жанрове 	<ul style="list-style-type: none"> • Прави съпоставка между изучаваните видове многогласие • Изпълнява емоционално репертоарни песни според възможностите си • Използва различни интерпретационни варианти на изпълнение • Проследява изразните средства в музикална творба и коментира ролята им

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване и разпяване с „Певец“ • Определяне на музикална форма и коментар по многогласието – съпоставяне с канон „Всесилна, мощна“ и „Дай ни мир“ • Музикални загадки: репертоарни произведения • Определяне на произведение и автор, музикален жанр – особености
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СИМФОНИЯ

Урок № 14 /с. 24

Музикален материал:

За пеене: „Певец“ – В. А. Моцарт

За слушане: „Симфония № 41“, I част – Моцарт

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Хомофонно многогласие	<ul style="list-style-type: none">• Разпознава от звучаща музика и по графичен запис полифонично и хомофонно многогласие	<ul style="list-style-type: none">• Прави съпоставка между изучаваните видове многогласие
Симфония	<ul style="list-style-type: none">• Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика	<ul style="list-style-type: none">• Изпълнява емоционално репертоарни песни според възможностите си• Използва различни интерпретационни варианти на изпълнение
Сонатна форма	<ul style="list-style-type: none">• Отразява музикалната форма в слушана и изпълнявана музика	<ul style="list-style-type: none">• Проследява изразните средства в музикална творба и коментира ролята им

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разучаване и разпяване с „Певец“• Определяне на музикална форма и коментар по многогласието – съпоставяне с канон „Всесилна, мощна“ и „Дай ни мир“• За слушане: „Симфония № 41“, I част – Моцарт – проследяване на сонатна форма• Художествена работа: репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ИНСТРУМЕНТАЛЕН КОНЦЕРТ

Урок № 15/с. 24

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: „Концерт за пиано и оркестър ре мажор“, I част – Й. Хайдн

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Инструментален концерт	<ul style="list-style-type: none"> • Отразява музикалната форма в слушана и изпълнявана музика 	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да слуша музика с определени задачи • Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Концерт за пиано в ре мажор“ – I част – Хайдн • За слушане: музикални загадки – изучавани инструментални жанрове – особености, характеристики на жанровете • Художествена работа – репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ИНСТРУМЕНТАЛНИ ЖАНРОВЕ

Урок № 16/с. 14–24

Музикален материал:**За пеене:** репертоарни песни**За слушане:** произведения по темата**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** обобщение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Хомофонно и полифонично многогласие	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава от звучаща музика и по графичен запис полифонично и хомофонно • многогласие 	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да слуша музика с определени задачи
Соната, симфония, инструментален концерт, токата, фуга	<ul style="list-style-type: none"> • Прави съпоставка между изучаваните видове многогласие 	<ul style="list-style-type: none"> • Свързва видовете многогласие с характерни жанрове
Сонатна форма		<ul style="list-style-type: none"> • Пеене по ноти

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа върху репертоарни песни. Определяне на жанр и музикална форма, вид многогласие • Отгатване на произведения за слушане

Основна част	20–35 минути	жанрова характеристика, музикална форма • Съставяне на графични модели, свързани с форма и жанрова структура
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКАЛНО-СЦЕНИЧНИ ЖАНРОВЕ

Урок № 17/с. 25

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни, „Вярвам“ – Св. Лобошки, „Когато те открие любовта“ – Х. Агасян

За слушане: Увертюра към операта „Руслан и Людмила“ – М. И. Глинка

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Музикално-сценични жанрове Певчески гласове Увертюра	• Отразява музикалната форма в слушана и изпълнявана музика	• Умее да слуша музика с определени задачи • Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и художествена работа с песните „Вярвам“ и „Когато те открие любовта“ • Определяне на солисти и съпровод. Коментар за тембъра на изпълнителите и видовете певчески гласове
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	• Въвеждане на темата за музикално-сценичните жанрове • За слушане: увертюра из операта „Руслан и Людмила“ с въпросите на с. 25
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ОПЕРА

Урок № 18/с. 26–27

Музикален материал:

За пеене: репертоарни песни

За слушане: „Ария на Риналдо“ – Хендел, „Дует на Папагено и Папагена“ – Моцарт, „Хор на пленените евреи“ – Верди

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус

- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Ария, речитатив, вокални ансамбли, хор, либрето, балетни сцени	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава елементите на жанра „опера“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния или извънучилищния репертоар и аргументира избора си • Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Въвеждане на темата за операта и преговор на увертюра
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане – „Ария на Риналдо“, „Дует на Папагена и Папагено“, „Хор на пленените евреи“ – коментар върху оперните форми, изразни средства, видовете певчески гласове
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Песни по желание – художествена работа

ТЕМА: БАЛЕТ

Урок № 19/с. 28–29

Музикален материал:

За пеене: тема на Одета, репертоарни песни

За слушане: тема на Одета, танц на малките лебеди из балета „Лебедово езеро“ – Чайковски

ски

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Балет, пирует, арабеска, палци, примабалерина, паде дьо	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява ролята на изразните средства в слушана и изпълнявана музика, елементите на жанра „балет“ 	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния или извънучилищния репертоар и аргументира избора си • Проследява/изпълнява нотен запис

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Въвеждане на темата за балета – коментар върху снимките на с. 28 • За слушане: музикалните примери от балета „Лебедово езеро“ – Чайковски • Разпяване – „Тема на Одета“ – по ноти. • Художествена работа върху песни по избор на учениците
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ТАНЦОВО ПРЕДСТАВЛЕНИЕ

Урок № 20

Музикален материал:**За пеене:** народни песни**За слушане:** примери за хорà и размери, народни инструменти**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** упражнение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Балет, танц, либрето, хореограф, сценограф Работа с компютърни музикални програми, запис на музика	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация • Записва музика на дигитален носител 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява емоционално репертоарни песни според възможностите си • Знае основните танцови движения на два танца по избор • Подбира подходяща музика за изпълнение на танц

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Наблюдава, проучва, събира информация за различни видове танци • Съчинява либрето. Избор на музикален материал • Разпределяне на ролите в спектакъла
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ОПЕРЕТА

Урок № 21/с. 30

Музикален материал:**За пеене:** дует на Бони и Щаси – Калман

За слушане: Кан кан из оперетата „Орфей в ада“ – Калман, увертюра към оперетата „Прилепът“ – Й. Щраус, дует на Бони и Щаси из оперетата „Царицата на чардаша“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Оперета	• Знае имената на композитори и ги свързва с изучавани произведения	• Пресъздава характера на песента при изпълнение и определя музикалната форма
	• Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика	• Участва в обсъждането на изразните средства в различни музикални произведения

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Представяне на темата за оперетата • Препитване върху структурата на музикално-сценичните жанрове • За слушане – произведения по темата, въпроси на с. 30 • Разучаване на дует на Бони и Щаси – хорово изпълнение и като дует – по групи • Художествена работа върху репертоарни песни
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МЮЗИКЪЛ

Урок № 22/с. 31–32

Музикален материал:

За пеене: „Америка“ из „Уестсайдска история“ – Бърнстейн, „Методу“ из „Котките“ – Уебър

За слушане: „Америка“ из „Уестсайдска история“ – Бърнстейн, „Методу“ из „Котките“ – Уебър

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Мюзикъл	• Знае имената на композитори и ги свързва с изучавани произведения	• Пресъздава характера на песента при изпълнение и определя музикалната форма
Хит	• Коментира уникалните фолклорни практики	• Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика

Сингъл	<ul style="list-style-type: none"> Знае механизми за обособяване на хитове и топлисти 	<ul style="list-style-type: none"> Участва в обсъждането на изразните средства в различни музикални произведения
--------	--	---

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване с дует на Бони и Щаси – Калман
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> Препитване – оперета, балет, опера Въвеждане на мюзикъл
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: „Америка“ из „Уестсайдска история“ – Бърнстейн – проследяване на изразни средства, нотен текст
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане и разучаване: „Memory“ – Уебър

ТЕМА: РОК ОПЕРА

Урок № 23/с. 33

Музикален материал:

За пеене: Ария на „Исус Христос – суперзвезда“ – Уебър, „Memory“ – Уебър

За слушане: Ария на „Исус Христос – суперзвезда“ – Уебър

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Рок опера	<ul style="list-style-type: none"> Знае особености на музикално-сценичните жанрове 	<ul style="list-style-type: none"> Пресъздава характера на песента при изпълнение и определя музикалната форма
	<ul style="list-style-type: none"> Участва в обсъждането на изразните средства в различни музикални произведения 	<ul style="list-style-type: none"> Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване с тема от „Америка“ Разучаване и худож. работа: „Memory“
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> Въвеждане на понятието „рок-опера“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> За слушане: „Исус Христос – суперзвезда“
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разучаване на темата на с. 33 – думи и по ноти

ТЕМА: МУЗИКАЛНО-СЦЕНИЧНИ ЖАНРОВЕ

Урок № 24/с. 33

Музикален материал:

За пеене: дует на Бони и Щаси – Калман, „Memory“ – Уебър, „Исус Христос – суперзвезда“

За слушане: теми от произведения

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: наблюдение/обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Музикално-сценични жанрове	<ul style="list-style-type: none">• Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на муз. информация• Познава и използва компютъра като система за възпроизвеждане и запис на звук	<ul style="list-style-type: none">• Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и/или извънучилищния репертоар• Аргументира мнение, отношение към произведение на музикалното изкуство

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Наблюдават оперен спектакъл по избор
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none">• Коментират изпълнителите, сцената, декорите
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none">• Изразяват мнението си писмено
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none">• Работа по групи – отговор на въпросите на с. 33

ТЕМА: ФОЛКЛОРНА МУЗИКА И ОБРЕДНОСТ

Урок № 25/с. 34–35

Музикален материал:

За пеене: коледарски и лазарски песни от репертоара в 5. и 6. клас

За слушане: „Два братя дялба делили“, китка народни песни

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Фолклор Песенни цикли	<ul style="list-style-type: none">• Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл	<ul style="list-style-type: none">• Пее народни песни по избор от училищния репертоар според възможностите си

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• За слушане: „Два братя дялба делили“ и китка народни песни с въпросите на с. 35
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ЖЪТВА

Урок № 26/с. 36–37

Музикален материал:**За пеене:** „Ой, Вело, Вело“, „Надяваш ли се мани, мо“**За слушане:** „Тръгнали са зълва и буля на нива“, „Карай, малка моме“**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Жътва	• Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл	• Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разучаване и разпяване с „Ой, Вело, Вело“ • За слушане: „Тръгнали са зълва и буля на нива“ – въпроси на с. 36 • За слушане: „Карай, малка моме“ – въпроси на с. 37 • Разучаване на „Надяваш ли се, мани мо“
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: КОЛЕДА И НОВА ГОДИНА

Урок № 27/с. 68

Музикален материал:**За пеене:** „Коледа“ – Х. Агасян, „Feliz Navidad“, „Пожелания“ – Д. Станчев**За слушане:** „Коледа“ – Х. Агасян, „Feliz Navidad“, „Пожелания“ – Д. Станчев**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета

- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: упражнение/обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Зимни празници	<ul style="list-style-type: none"> • Знае конкретни творби, свързани с Коледа и Нова година • Използва различни интерпретационни варианти на изпълнение 	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация • Изпълнява емоционално коледни песни според възможностите си

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Представяне на коледните и новогодишни традиции у нас и по света
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на „Коледа“ – Х. Агасян и „Feliz Navidad“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Обсъждане на сценарий за новогодишна програма
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на концертна програма – плейлиста, извършване на запис на музикалните произведения и пр.

ТЕМА: СЕДЯНКА

Урок № 29/с. 38–39

Музикален материал:

За пеене: „Снощи седенки кладохме“, „Две моми, две песнопойки“

За слушане: „Сбирайте моми на седенка“, „Седянката е на развала“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Седянка	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си народни песни по избор от училищния репертоар • Определя размери и метруми 	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл • Импровизира съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	• Разпяване и разучаване на „Снощи седенки кладохме“ – размер и метрум
Основна част	20–35 минути	• За слушане: „Сбирайте, моме, на седенка“ – размер, метрум, характер
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	• Разучаване на „Две моми, две песнопойки“ – размер и метрум
Рефлексия	2–4 минути	• За слушане: „Седянката е на развала“ – характер, темпо, размер и метрум • Художествена работа „Ой, вело, вело“ и „Надяваш ли се, мани мо“ – съпровод с инструменти

ТЕМА: СЕДЯНКА

Урок № 30/с. 40–42

Музикален материал:

За пеене: „Седнала е Яна“, „Стъпйай, пристъпйай“, „Снощи седенки кладохме“, „Две моми, две песнопойки“

За слушане: „Я, изгрей, изгрей ти ясно слънце“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
сватба	<ul style="list-style-type: none"> • Пее народни песни по избор от училищния репертоар според възможностите си • Определя размери и метруми 	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява смисъла, значението и спецификата на фолклорни обреди от календарния цикъл • Импровизира съпровод

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и разучаване на „Седнала е Яна“ – размер и метрум • За слушане: „Стъпйай, пристъпйай“ – размер, метрум, характер • Художествена работа „Снощи седенки кладохме“ и „Две моми, две песнопойки“ – съпровод с инструменти
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ФОЛКЛОРЕН ОБРЕДЕН КАЛЕНДАР

Урок № 31

Музикален материал:

За пеене: „Седнала е Яна“, „Стъпйай, пристъпйай“, „Снощи седенки кладохме“, „Две моми, две песнопойки“, „Надяваш ли се мани мо“, „Ой, Вело, Вело“

За слушане: песни по темата

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Сватба Седянка Жътва	<ul style="list-style-type: none"> • Знае смисъла, значението и спецификата на основни обреди от календарния цикъл • Знае наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди 	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява свои предпочитания към обреди от различни региони и аргументира избора си • Разпознава изучаваните обреди в подходящи примери

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Проектира фолклорен обреден календар (електронен или хартиен вариант) • Включва репертоарните песни към него • Представя проекта си като концерт в класната стая • Отговаря на въпросите на с. 42
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ДА СИ ПРИПОМНИМ. МЕЖДИНЕН ТЕСТ.

Урок № 32/с. 43

Музикален материал:

За пеене: предпочитани песни

За слушане: музикални примери свързани с теста

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: проверка на знанията

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Диагностициране на знанията и уменията на учениците, свързани с овладяването на ключови понятия, знания и умения		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	

Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	Тест – звучащи и словесни въпроси
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: СЪВРЕМЕННИ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 33/с. 44–45

Музикален материал:

За пеене: „Двама“ – М. Нейкова

За слушане: „Селска песен“ – В. Казанджиев, „Че да ти купим бела сеица“ – Кр. Кюркчийски, концерт за пиано и оркестър – Кр. Кюркчийски

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Васил Казанджиев	<ul style="list-style-type: none"> • Пресъздава характера на песента при изпълнение 	<ul style="list-style-type: none"> • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя
Красимир Кюркчийски	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на български композитори и ги свързва с изучавани произведения 	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с тема по ноти от репертоара на 7. клас.
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Въвеждане на темата за съвременната българска музика.
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • За слушане: „Селска песен“, „Че дати купим бела сеица“ и концерт за пиано – коментар на изразни средства, изобразителност, характер
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване на песента „Двама“ • Художествена работа: „Memory“ – солисти

ТЕМА: СЪВРЕМЕННИ БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ

Урок № 34/с. 46–47

Музикален материал:

За пеене: „Окей“ – А. Маринов, „Двама“ – М. Нейкова

За слушане: „Два тъпана бият“ – Иван Спасов, „Fire dance“ – Милчо Левиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Васил Казанджиев Красимир Кюркчийски Иван Спасов Милчо Левиев	<ul style="list-style-type: none"> • Пресъздава характера на песента при изпълнение. • Знае имената на български композитори и ги свързва с изучавани произведения 	<ul style="list-style-type: none"> • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя • Обяснява ролята на изразните средства в слушана музика • Усеща метричната пулсация и характера на музиката като жанрови белези

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа „Двама“ • За слушане: „Два тъпана бият“, „Fire dance“ – коментар на изразни средства, изобразителност, характер • Разучаване на песента „Окей“ • Задачи – с. 47
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МЯСТОТО НА ФОЛКЛОРА В НАШЕТО ВРЕМЕ

Урок № 35–36/с. 48–50

Музикален материал:

За пеене: „Полегнала е Тодора“, „Двама“, „Окей“, народни песни по избор

За слушане: „Полегнала е Тодора“ – обработка Ф. Кутев, „Селска песен“ – В. Казанджиев

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания/упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Обработка	<ul style="list-style-type: none"> • Различава по основни типични белези музикалния фолклор 	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява лично отношение, мнение и предпочитание към репертортоарните песни, изпълнители, композитори. Музика от български композитори

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и разучаване на „Полегнала е Тодора“ – размер и метрум, изразни средства За слушане: „Полегнала е Тодора“ – обработка и „Селска песен“ – анализ на изразни средства, интерпретация
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> Художествена работа: „Двама“ и Окей“ – солисти, съпровод Художествена работа: репертоарни народни песни – интерпретация, обработка – музикални инструменти, съпровод, въведение и заключение

ТЕМА: НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК

Урок № 37–38/с. 67

Музикален материал:**За пеене:** „Боят настана“, „Хаджи Димитър“, „Къде си, вярна ти любов народна“**За слушане:** „Химн на Р. България“**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** упражнение**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Национален празник Химн на България	<ul style="list-style-type: none"> Знае авторите на музиката и текста на „Химн на България“, „Хубава си моя горо“, „Къде си, вярна ти любов народна“, „Боят настана“ Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност 	<ul style="list-style-type: none"> Изпълнява според възможностите си „Химн на България“ и други песни, свързани с родината Пее песните според възможностите си Коментира ролята на изразните средства в музиката

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> Разпяване и разучаване „Боят настана“ Художествена работа: „Къде си, вярна ти любов народна“ – размер и метрум, темпо, динамика, характер, музикална форма
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> Какво знаем за Националния празник на България – препитване

Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: „Химн на Р. България“ – със съпровод и акапелно • Разучаване и художествена работа на „Хаджи Димитър“ – изразни средства, характер • Художествена работа: „Хубава си, моя горо – изразни средства, характер, музикална форма
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК

Урок № 39/с. 67

Музикален материал:

За пеене: „Хаджи Димитър“, „Боят настана“, „Къде си, вярна ти любов народна“

За слушане: „Химн на Р. България“

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: наблюдение/проект

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Национален празник Химн на България	<ul style="list-style-type: none"> • Знае авторите на музиката и текста на „Химн на България“, „Хубава си моя горо“, „Къде си, вярна ти любов народна“, „Боят настана“ • Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност • Изготвя кратък видеоматериал по зададена тема 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си „Химн на Р. България“ и други песни, свързани с родината • Пее песните според възможностите си • Коментира ролята на изразните средства в музиката.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разработва проект, в който включва репертоарни песни по темата
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ПОПУЛЯРНА МУЗИКА

Урок № 41/с. 51–52

Музикален материал:

За пеене: „Песента на щурците“ – М. Ганева, „Двама“ – М. Нейкова

За слушане: „Песента на щурците“ – М. Ганева, по темата

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Поп музика, диско	<ul style="list-style-type: none"> • Предлага свои идеи за интерпретация 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява песните според възможностите си, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя
Кавър версия Интерпретация	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини 	<ul style="list-style-type: none"> • Стреми се да пресъздаде ритъма, метрума, темпото

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Двама“ – темпо, динамика, характер, музикална форма • Разучаване и художествена работа: „Песента на щурците“ – форма, темпо, динамика • За слушане: музика по темата
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: РОК МУЗИКА

Урок № 42–43/с. 53–54

Музикален материал:

За пеене: „Песента на щурците“, „Двама“, „Вчера“ – „Бийтълс“, из рок операта „Исус Христос – суперзвезда“

За слушане: „Дете на времето“ – „Дийп Пърпъл“, произведения по избор на преподавателя

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания/упражнения

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Рок музика Хепънинг	<ul style="list-style-type: none"> • Стреми се да пресъздаде ритъма, метрума, темпото • Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини • Посочва имената на представители от поп и рок музиката и ги свързва с тяхна репертоарна песен 	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява според възможностите си песните, като се ръководи от съпровода, общата звучност и указанията на учителя • Предлага свои идеи за интерпретация

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и разучаване откъс из рок-операта „Исус Христос – суперзвезда“ • Разучаване на песента „Вчера“ • Художествена работа: „Двама“, „Песента на щурците“, „Memory“ • За слушане: „Дете на времето“ – „Дийп Пърпъл“ и други по избор
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКА, ДВИЖЕНИЕ, ТАНЦ

Урок № 44/с. 55

Музикален материал:**За пеене:** репертоарни песни .**За слушане:** „Компарсита“ – Матюс Родригес; „Lets Twist Again“ – Чъби Чекър**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** *упражнение***Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Рокендрол, туист, брейк, салса, туист, ча-ча-ча	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава изучавани танци в творчеството на композиторите 	<ul style="list-style-type: none"> • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя
	<ul style="list-style-type: none"> • Различава основни танцови елементи на фолклорния, салонния и модерния танц 	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Музикални загадки – репертоарни песни, свързани с танците • Художествена работа върху песни – солисти, групи, съпровод на песните
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКА, МЕДИИ, ТЕХНОЛОГИИ

Урок № 45/с. 56–57

Музикален материал:**За пеене:** „Малкият принц“ – Дони и Момчил

За слушане: „Малкият принц“ – Дони и Момчил

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Медия	<ul style="list-style-type: none"> • Коментира мястото на музиката в предавания и програми на електронните медии 	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване и художествена работа: песента „Малкият принц“
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа: песни от поп и рок музиката
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на музика по нотен запис, акапелно и със синбек – коментар върху начина на изпълнение и използваните видове медии
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКА И РАДИО. ТЕЛЕВИЗИЯ

Урок № 46–47/с. 58–60

Музикален материал:

За пеене: тема из „Тема с вариации“ – В. А. Моцарт, „Щастието“ – Кр. Милетков

За слушане: „Денонощен рок“ – Бил Хийли, „Гугутка тука в усои“ – Гюрга Пинджурова, музика по избор на преподавателя

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания/упражнения

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Реклама, спонсор, меценат	<ul style="list-style-type: none"> • Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя • Проследява принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика 	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение • Коментира мястото на музиката в предавания и програми на електронните медии

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване и художествена работа: „Снощи седенки кладохме“ • Художествена работа и съпровод: „Ой, Вело, Вело“
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Художествена работа – солисти, динамика – „Вчера“ – „Бийтълс“
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разучаване и художествена работа: „Вярвам във теб“
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: МУЗИКАЛНАТА ИНДУСТРИЯ

Урок № 48/с. 61

Музикален материал:**За пеене:** „Реклама“ – Пл. Арабов, „Вярвам във теб“ – Стоян Михалев и Виктор**За слушане:** по избор на преподавателя**Цели на урока:**

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник**Тип на урока:** нови знания**Компетенции на учениците:**

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Топ класации, златна плоча	<ul style="list-style-type: none"> • Знае механизми за обособяване на хитове и топлисти 	<ul style="list-style-type: none"> • Пее според възможностите си и пресъздава характера на песните при изпълнение
Реалити формат		<ul style="list-style-type: none"> • Следва указанията на учителя, реагира на диригентските жестове в музикално-изпълнителската дейност

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Разпяване с „Вярвам във теб“ и художествена работа • Разучаване на „Реклама“
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Музикалната индустрия – за слушане – музика от български реалити формати, музика от класации на радио и телевизия. Изразяване на мнение, позиция, предпочитания, аргументи и пр.
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none"> • Репертоарни песни

ТЕМА: МУЗИКА И СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИИ

Урок № 49/с. 62–63

Музикален материал:

За пеене: „Реклама“ – Пл. Арабов, „Ние пишем върху стената“ – Романо Масумара

За слушане: по избор

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: нови знания/упражнение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
караоке	<ul style="list-style-type: none">• Познава програми за възпроизвеждане на караоке• Аранжира музика, подходяща за съвременни форми на функциониране на музиката	<ul style="list-style-type: none">• Борави с програми за обработка на музика• Прави избор на програма за работа при възложена задача и аргументира избора си• Възпроизвежда различни формати

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разпяване и художествена работа: „Реклама“
Основна част	20–35 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разучаване на песента „Ние пишем върху стената“ – изразни средства, характер, музикална форма
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	<ul style="list-style-type: none">• Изпълнение на песен – караоке от репертоара
Рефлексия	2–4 минути	<ul style="list-style-type: none">• Представяне на програма за караоке – начин на работа, възможности• Демонстриране на програма за обработка на музикални файлове• Репертоарни песни по желание• Изработване на караоке по репертоарна песен – работа по групи

ТЕМА: КОНЦЕРТНА ПРОГРАМА. ПРЕГОВОР

Урок № 51–52/с. 64–66

Музикален материал:

За пеене: „Един неразделен клас“, репертоарни песни

За слушане: по преценка на преподавателя

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: *преговор*

Компетенции на учениците:

Основни знания	Основни умения
<ul style="list-style-type: none">• Проследява изразните средства в подходящи музикални творби• Коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване	<ul style="list-style-type: none">• Пее по избор песен от училищния и/или извънучилищния репертоар
<ul style="list-style-type: none">• Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя	<ul style="list-style-type: none">• Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и извънучилищния репертоар

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Разучаване и художествена работа: „Един неразделен клас“• Художествена работа: репертоарни песни – подготовка за концертна програма за края на учебната година• Решаване на задачите от с. 64–65
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: ДА СИ ПРИПОМНИМ. ИЗХОДНО НИВО.

Урок № 53

Музикален материал:

За пеене: „Един неразделен клас“, „Ние пишем върху стената“

За слушане: по преценка на преподавателя

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: *учебник, музикални дискове, е-учебник*

Тип на урока: *изходно ниво*

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
диагностика на изходно ниво на достигането на компетентностите като очаквани резултати по програмата		

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	Тест – изходно ниво – звучащи и словесни въпроси
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

ТЕМА: КОНЦЕРТ ЛЮБИМИ ПЕСНИ И ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Урок № 54

Музикален материал:

За пеене: любими песни

За слушане: любими произведения

Цели на урока:

- Образователни – представа за предмета, правила, практически дейности по предмета
- Възпитателни – трудолюбие, толерантност, етичност, естетически вкус
- Развиващи – памет, фантазия, самостоятелност, комуникативност

Обезпечаване на урока: учебник, музикални дискове, е-учебник

Тип на урока: обобщение

Компетенции на учениците:

Основни понятия	Основни знания	Основни умения
Преговор	<ul style="list-style-type: none">• Слуша музика с определени задачи• Знае специфични отношения между творец и изпълнител във фолклора, в професионалната музика и в любителската практика	<ul style="list-style-type: none">• Песни по желание• Произведения по желание• Изразява предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и/или извънучилищния репертоар.

Основни етапи в урока:

Етап	Времетраене	Ход на урока
Организационен	1–3 минути	
Преговор на знанията и уменията на учениците по темата	2–5 минути	<ul style="list-style-type: none">• Изпълнение на определените от учениците репертоарни песни• Слушане на определените от учениците любими произведения от 7. клас
Основна част	20–35 минути	
Въпроси на учениците, свързани с новата тема	1–3 минути	
Рефлексия	2–4 минути	

Седмокласници

текст: Ангелина Жекова

музика: Ангел Маринов

Allegro А Е

От по - ле - та и бал - ка - ни и от зла - тен мор - ски бряг днес у -

4 А Е С

чи - ли - ще - то сбра - ни за иг - ри и пес - ни пак. Не - ка дру - ги - те хла - пе - та да щу -

7 G E7 А

ре - ят вмес - то нас, ни - е страш - но сме за - е - ти, ни - е сме във сед - ми клас! Все - ки

10 А E7 А

пла - но - ве чер - та - е как къ - де ще про - дъл - жи, за ус - пе - хи си меч - та - е и по -

13 Е С G

ня - ко - га тъ - жил Бър - зо дни - те сед - мо - клас - ни ще из - чез - нат ка - то дим и във

16 E7 А А

юн - ско ут - ро яс - но ни - е ще се раз - де лим. Спо - мен сви - ден в`сър

19 E7 А С С

ца - та ще ни връ - ща те - зи дни, пър - ва тръп - ка не - поз -

23 G G7 А

на - та дъл - го, дъл - го ще звъ - ни.

Вярвам

текст: Христина Димова

музика: Светослав Лобошки

Andante
В

Ко-га-то дъж в'те-бе ти-хо ва-ли, ко-га-то от са-мо-та-та бо-ли, не-дей,
не-дей пла-чи... Ко-га-то мрак тво-я ден връх-ле-ти,
ко-га-то пад-нат сла-ни не-дей, не-дей се пла-ши.
И знай, че тук на ме-мя-та и-ма вя-ра ед-на,
ко-я-то стоп-ля ду-ша-та и да-ря-ва кри-ла...
Вяр-вам във лю-бов-та го-ля-ма и на топ-ло дру-гар-ско ра-мо
вя-ра-та във мен го-ри и ог-ря-ва дни-те ми, вяр-вай в'мен и ти.
Вяр-вам в'си-ла-та на доб-ро-то, вя-ра-та ни кре-пи в'жи-во-та,
вяр-ваш ли ще сът-в-риш свят от сбъд-на-ти меч-ти, знай.

Когато блъскат те подли лъжи, от грижи в гърдите ти тежи,
недей, не падай и ти.
Когато времето сякаш пълзи и пътят тръгва през стръмни скали,
недей, не спирай, върви.
И знай, че тук, на , има вяра една, която стопля душата и ни дарява крила

Доброта

текст: Александър Петров

музика: Светослав Лобошки

Andante
В

Es

Доб-ро-то, и-ма-го, доб-ро-то ви-на-ги е тук до-нас,

5

F

Es

не-о-бяс-ни-мо е, не-пред-ви-ди-мо е, но вяр-вам аз,

9

F

В

че във е-дин мо-мент, във най-слу-ча-ен ден ид-ва то и

13

В

Cm

F

В

В

всич-ко се про-ме-ня в`миг нап-ра-виш ли доб-ро. Ед-но доб-ро,
ро,

18

Cm

В

Es

F

Gm

C7

F

ед-но доб-ро, мо-жем ли днес тук и се-га ти и-ли аз
ед-но доб-ро, мо-жем ли днес тук и се-га ти и-ли аз

24

Gm

Dm

Es

В

да ос-ве-тим мра-ка в`нощ-та, да пре-су-шим дет-ска съл-за, да по-да-да
спрем за миг и за-мъл-чим, да си прос-тим и про-дъл-жим, и да вър

29

Cm

В

Es

C

F

F

Es

F7

В

рим лю-бов и на-деж-да. Ед-но доб-рим нап-ред със лю-бов.

Мъри, Станку

народна песен

5

Мъ - ри - Стан - ку, - бя - ла Стан - ку, -
ку - га - рас - на, мъ - ри, та по - рас - на.

Мъри, Станку, бяла Станку,
кога расна, мъри, та порасна?
Кога расна, мъри, та порасна,
кожда мома си станала.

Твойте очи чуряшови,
мен поглеждат, мъри, огън горят.
Та изгори мойто сърце,
изгори ма, мъри, исуши го.

Твойте очи чуряшови,
твоите вежди, мъри, гайтатови,
твойто лице белолико,
твойта снага, мъри, туполова.

Хайде, Станку, пристани ми,
че сме лика, мъри, и прилика.
Хайде, Станку, пристани ми,
че сме лика, мъри, и прилика.

Да би знала

народна песен

Vivo

3

Да - би зна - ла, ми - ла ма - мо ма,
кол - ко съл - зи, ми - ла ма - мо ма,
да би ти раз - бра - ла. ля - ла.
с лю - бе съм про -

Колко росни китки, мамо ма,
давала и дарила.
Колко нежни думи, мамо ма,
думала и редила.

Би ме дала, мила мамо ма,
добро би сторила,
на две сърца млади, мамо ма,
радост би дарила.

Когато те открие любовта

текст: Анета Мутафова

музика: Хайгашод Агасян

Adagio $\text{♩} = 57$

В Es F

Ко - га - то по - чу - ка при теб_ лю-бов- та - не -
га - то заг- леж - дат те топ - ли о - чи, ко -

4 В Es F

дей я от- хвър - ляй не ма - хай с'ръ ка, не - дей се от - чай вай в'ръ - це
и - то съ- буж - дат във те - бе меч - ти - нез - най - но как раж - да се в'теб

7 В Es 1. F F7 В

— се взе - ми, без страх лю-бов - та пре - гър ни. Ко -
— ра - дост - та, че

10 2. F F7 В Припев: Es F

и - ма лю - бов_ по све - та. Ко - га - то те от - кри - е лю - бов - та,

14 В Es Dm Gm Es

раз - ли - чен ста - ва в'то - зи миг све - та - по - би - ра се из - дай - но в'две о - чи,

18 1. F В 2. F

— ма - ги - я от лъ - чи. Ко - га - то те от ма - ги - я от лъ -

22 В ♩ Gm Es F В

чи. По - би - ра се из дай - но в'две о - чи, ма - ги - я от лъ - чи.

И тръпнеш в надежда за среща една,
и търсиш утеха в усмивка добра,
политаш, когато погледне те „той“
напират въпроси безброй....

Но не, не унивай, а смело лети
и своята обич в света намери,
че смисълът крие се точно в това,
да срещнеш ти сродна душа!

Всесилна, мощна

Двугласен канон

музика: Лудвиг ван Бетовен

Vivo

Музикална нотация за първия систем на песента. Състои се от две гласни линии (соло и контрапункт) в 3/4 такт. Текстът е: Все - сил - на, мощ - на пе - сен - та сбли - жа - ва всич - ки

8

Музикална нотация за втория систем на песента. Състои се от две гласни линии. Текстът е: Все сил - на, мощ - на пе - сен - та сбли - жа - ва всич - ки по све - та.

жа - ва всич - ки по - све - та, сбли - жа - ва всич - ки по - све - та.

Снощи е Добра

народна песен

Умерено

Музикална нотация за песента 'Снощи е Добра' в 7/8 такт. Състои се от две гласни линии. Текстът е: Сно - щи е До - бра къс - но се - де - ла. Ой, Дор - ро, Доб - бро, доб - ра не - вес - то.

Снощи е Добра късно седела. /2
Ой, Добро, Добро, добра невесто. /2
Късно седела, попрелкувала. /2
Ой, Добро...
Та е напрела девет вретена. /2
Ой, Добро...
Девет вретена тънка основа. /2
Ой, Добро...
Та е натъкала тънки дарове. /2
Ой, Добро...
Да си дарува свекър, свекърва. /2
Ой, Добро...
Свекър, свекърва, девер, етърва. /2
Ой, Добро...

Роден дом

текст: Татяна Йотова

музика: Хайгашод Агасян

Andante F F⁷ B F

Хи ля ди пъ - ти-ща тръг-ват от те - бе, връщ а ме са - мо е - дин,

5 F Dm Gm C

зна-я аз: ви - на-ги, дом мой въл- ше - бен, ча-ка-ме сви - да ти син.

9 F F⁷ B F

Ти си ус- мив- ка-та в`мо-я-та пе - сен, кац-на-ла в`ше - па звез - да,

13 C B F C⁷ F

лас-ка-та ма - ми-на, тат ко над- ве - сен щом ме връх- ли - та бе - да.

17 Припев: F F Dm Gm Dm

Мо-же да - леч да съм,чужд и не ве - сел, сам и без път, без под слон,

21 G Dm G F C⁷ F

с`ти-хо "доб- ре до- шъл", с`о бич и пе - сен, сгр я-ва-ме род - ни-я дом.

25 F C⁷ F G

сгр я-ва ме род - ни - я дом. с`ти-хо "доб- ре до- шъл",

28 Dm G F C⁷ F

с`о-бич и пе - сен, сгр я-ва ме род - ни - я дом.

Тук имат отговор всички въпроси,
вещите носят душа,
тука земята е винаги росна,
болка с приятел теща.

Даже в ъглите на детската стая
шушнат, надничат игри,
в чудната утрин закуска ухае...
Мигвам... и залез гори...

DONA NOBIS PACEM

Дай ни мир

музика: неизвестен автор от XVII - XVIII век

9 2. Do - na no - bis pa - cem, pa - cem. Do - na no - bis pa - cem.

17 3. Do - na no - bis pa - cem. Do - na no - bis pa - cem.

Do - na no - bis pa - cem. Do - na no - bis pa - cem.

Доброто в теб

текст: Румяна Златилова

музика: Яна Маринова

Andante В Es F В Es В

4 F В Es В F В
Вся-ка бол-ка и тъ-га се ле-ку-ва с доб-ро та. Вся-ко зло_под ка-мък спи, а-ко
вър-шим доб-ри-ни. Вся-ко зло_под ка-мък спи а-ко вър-шим доб-ри-ни.

8 Es В F
Бла-го-сло-вил е Бог чо-ве ка добо-ро-то да от-кри-ва у чо-

10 В Es В F
ве-ка... Та-ка по-пъ-тя си вър-ви по-ле-ко, а ду-ща-та му ле-

12 В Es В F
ти. Бла-го-сло-вил е Бог чо-ве-ка добо-ро-то да от-кри-ва у чо-

14 В Es В F F7 В
ве-ка. Та-ка по-пъ-тя си вър-ви по-ле-ко, а ду-ща-та му-е-ти.

Ако някой е в беда,
иди и му подай ръка.
Той ще запомни добрината,
усмивка ще ти е отплата.

Певец

текст на български: Елисавета Багряна

музика: Волфганг Амадеус Моцарт

Vivo

Хар-мо-ни-я и бла-гост раз-ля-та е - край нас. В`жи-во-та си ца
ра-дост да пе-ем все - ки час. Ко - га - то без - на деж - ден по - е - мам тру - ден
път, за - пя - вам и на - деж - ди сър - це. ми раз - цъф - тят.

2.

Лош ден ли ме връхлита, не се отчайвам аз.

Злосторника оплитам, като запявам с глас:

„О, песен, ти си радост за старци и деца,

ти вливаш сили, младост във нашите сърца.“

Дует на Бони и Щаси

иц оперетата "Царицата на чардаша"
Имре Калман

Жи - вот чо - веш - ки, жи - вот лу - деш - ки, за - що си
тъй прек-ра - сен, тол-коз сла дък ти, жи-вот чо - веш - ки, жи-вот лу -
деш - ки, жи - вот на ху - ба - ви и глу - па - ви меч - ти.

Memory

Спомени

текст: Томас С. Елиът

музика: Ендрю Лойд Уебър

Andante

Mid- night_ Not a sound from the pave- ment_ Has the moon lost her memo - ry.
Memo - ry_ all a - lone in the moon- light I can dream of the old days_

6
— She is smi-ling a - lone. In the lamp - light the wit-hered leaves col-
— Life was beau - ti - ful then I re - mem - ber the time I knew what

11 **Fine**

lect at my feet And the wind_ be-gins to moan. E-every street lamp
18 hap pi-ness was Let the memory_ live a - gain.

25 seems to beat A fa - ta - listic_ war - ning Some-one

mut-ters and the street lamp gut- ters And soon it will be mor - ning.

Daylight I must wait for the sunrise
I must think of a new life
And I mustn't give in
When the dawn comes
Tonight will be a memory too
And a new day will begin

Надяваш ли се, мани мо

Andante

народна песен

На-дя-ваш ли се, ма-ни- мо, на-дя-ваш ли се на ме-не.

Надяваш ли се, мани мо, надяваш ли се за нази?
Надяваш ли се за нази, сготви ли топла вечеря?
Сготви ли топла вечеря, наля ли вода студена?
Мама се много зарадва, хванала пиле Петровско,
хванала пиле Петровско, сготвила топла вечеря,
сготвила топла вечеря, наляла вода студена,
омеси бели хлябове, разточи тънки милини,
разточи тънки милини, послала бели месали.
Послала бели месали, покани млади жетварки.

Ой, Вело, Вело

народна песен

Vivo

Ой, Ве - ло, Ве - ло, ху - ба - ва Ве - ло, Ве - ло.

6 Я, дай си, Ве - ло, па - ла - мар - ка - та, па - ла - мар -

11 - ка - та, сал - та - мар - ка - та. Ой, Ве - ло, Ве - ло,

16 ху - ба - ва Ве - ло, па - ла - мар -

19 Ой, Вело, Вело, хубава Вело,
 ой, Вело, Вело, хубава Вело.

- ка - та, Ве я-дайси, Вело, паламаркатамар
 паламарката, Вело, салтамарката.
 Ой, Вело, Вело, хубава Вело,
 сутрин на рано, рано да станиш,
 сутрин на рано, рано да станиш,
 на нива да идиш, жетва да жениш,
 жетва да жениш, Вело, снопи да вързваш.
 Ой, Вело, Вело, хубава Вело, жетва да жениш,
 ой, Вело, снопи да вързваш.
 Ой, Еньо, Еньо, касканджи Еньо,
 ой, Еньо, Еньо, касканджи Еньо,
 иди си, Еньо, върви си, Еньо,
 ни паламарка давам, ни салтамарка.
 Ой, Еньо, Еньо, касканджи Еньо,
 ни паламарка давам, ни салтамарка.

Исус Христос - супер звезда

Суперзвезда из рок-операта "Исус Христос - супер звезда"

Ендрю Лойд Уебър

Jes-us Christ, Jes-us Christ, Who are you? What have you sa - cri ficed.
 Jes-us Christ, Su-per Ster Do you think you're what they say you are?

Снощи седенки кладохме

Vivo народна песен

Сно-щи_ се - ден-ки_ кла-дох - ме, сно-щи_ се -

11 ден - ки_ кла - дох - ме._ Плев - н - го, рав - ни - го,

17 зъм - ни - го, на - ки - чи - го, бу - льо мъ - ри, ба - йо - ва.

Снощи седенки кладохме,
снощи седенки кладохме. /2
Плевни го, равни го, зъмни го,
накичи го, бульо мъри, байова, /2
не ни дойдоха ергени. /2

Дойде ни момче овчарче. /2
Калпакът му е заешки, /2
цървулите му – мишешки, /2
гащите му са дъняни... /2

Стъпйй, пристъпйй

Andante народна песен

Стъ-пйй, при - стъ-пйй, бул - чи - це мла - да,_

5 стъ-пйй, при - стъ-пйй, на - зад не гле - дай.

Стъпйй, пристъпйй, булчице млада,
стъпйй, пристъпйй, назад не гледай. /2
Назад не гледай към равни двори –
към твойта малка цветна градинка. /2
Назад не гледай към твойте дружки,
към твойта малка пъстра премяна. /2
Че се прощаваш с мила майка,
с мила майка, със стари тейко. /2
Стъпйй, пристъпйй, булчице млада,
стъпйй, пристъпйй, назад не гледай. /2
Ти ще ми идеш във чужди двори,
във чужди двори на чуждо село,
на чужди хора име да правиш.

Седнала е Яна

народна песен

Moderato

5

Сед-на - ла_ е_ Я - на_ в`гра- дин - ка_ под дю- ле,
да си ве - зе Я - на ши - ти бе - ли по - ли.

Седнала е Яна в градинка под дюле
да си везе Яна шити бели поли.
Над Яна хврѣкнаха два сиви гълѣба,
два сиви гълѣба, три бели лебеда.
Листи порониха над Янино скуте,
Яна майце дума: „Мале, стара мале.
Я подай ми, мале, сребърната стрела,
да застрелям, мале, два сиви гълѣба.“
Гълѣб отговаря: „Гугум, гугум, Яно,
не сме дошли, Яно, стрелба да ни стреляш.
Най-сме дошли, Яно, хабер да ти носим,
сватове да срещаш, млади годечари.“

Две моми, две песнопойки

народна песен

Allegro

11

Две мо - ми, две пес - но - пой - ки, две мо - ми, две пес - но_ пой - ки,
мал - ко са_ мно - го_ хо - де - ли на два - де - сет_ и пет_ се - дянк - ки.

Две моми, две песнопойки / 2
малко са много ходели
на двадесет и пет седянки.

Таз вечер има седянка / 2
и там се канят да идат,
канели и са отишли.

На Станка падна перцето, / 2
перцето, треперушката.
Димо ѝ взема перцето,
перцето, треперушката.

Станка на Димо думаше:
– Я дай ми, Димо, перцето.
Ако го дадеш, ако не,
сребърно ще го направиш.

Двама

текст: Богомил Гудев

музика: Мария Нейкова

Adagio

Вър-вят ли два - ма на дъ - лъг път, — и път да
спрат. — Ще бро-дят близ - ки по таз зе мя...
Ах, как не ис - сам да съм са - ма!

2. Решат ли двама да дирят брод,
в тях грейва пламък за цял живот.
Той пръска искри в скръб и тъма,
ах, как не искам да съм сама.

3. Делят ли двама една съдба,
допрат ли рамо в една борба,
ще легнат чисти във таз земя,
ах, как не искам да съм сама,
ах, как не искам да съм сама.

Полегнала е Тодора

народна песен

Andante

По - лег - на - ла_ е То - до - ра, — мо - ма То - до -
ро, То - до - ро. ро, То - до - ро. — Под дър - во, под_
мас - ли - но - во, — мо - ма То - до - ро, То - до - ро, — ро, То - до - ро.

Полегнала е Тодора
под дърво, под маслиново.
Повея ветрец горнинец,
откърши клонка маслина,
че си Тодора събуди.

А тя му се люто сърди:
„Ветре ле, ненавейнико,
сега ли найде да вееш!

Сладка си съня сънувах,
че ми дошло първо либе
и донесло пъстра китка.
И донесло пъстра китка,
а на китка златен пръстен!“

О, кей?

текст: Ангелина Жекова

музика: Ангел Маринов

Vivo C

5 Звън ки - та - рен, ба - ра - бан, бе - сен ри - тъм не раз - бран,
9 дис - ко - те - ка - та къл - ти, на ку - пон е - ла и ти.
13 Сти - га дис - ко, рап и джаз! Две гъ - дул - ки тър - ся аз.
Да съ - бу - дя с`пе-сен - та пак на ба - ба мла-дост - та.

Звън китарен, барабан,
бесен ритъм неразбран,
дискотеката кълти,
на купон ела и ти.

Стига диско, рап и джаз!
Две гъдулки търся аз.
Да събудят с песента
пак на баба младостта.

Я шегата настрана!
Днес са други времена.
Няма гайда да ни пей!
Чуй китарите! Окей?!

Но от селския мегдан
екна ритъм неползван.
Дискотеката кълти.
Кой хорото ще върти?
Май сме всички тука, брей!
Спри китарите! Окей?!

Песента на щурците

текст: Димитър Керелезов

музика: Мария Ганева

Gm Allegretto Dm Gm

Музикална партитура в 4/4 такт, Gm мажор. Темпото е Allegretto. Песента е разделена на куплет и припев. Куплетът съдържа първите три реда, а припевът – останалите четири. В музиката са използвани акордите Gm, Dm, A и G. В края на припева има ключова промяна от Gm до G мажор.

7 Ча-кат но-ти-те във къ-щи, ча-ка чуж - до пи-
13 а - но, но не ми се зав - ръ-ща,
19 свет-ло е о-ще_е ра - но. Не, не ми се при - би - ра,
23 ще вър-вя през по - ле - то, ще-вър-вя под звез - ди - те,
26 до - ко - га - то в`сър - це - то все звъ - ни и не
спи - ра пе - сен - та на щур - ци - те.

Чакат нотите във къщи,
чака чуждо пиано,
но не ми се завръща,
светло е – още е рано!

Припев: (2)
Не, не ми се прибира,
ще вървя през полето,
ще вървя под звездите,
докогато в сърцето
все звъни и не спира
песента на щурците.

Като птица се скитам,
а писмото ти чака,
аз дори не се и питам
идваш ли утре със влака.

Yesterday

музика: Бийтълас

$\text{♩} = 79.999786$

Yes - ter day, all my trou- bles seemed so fdar a- way.

4

Now it looks as though they`re here to stay Oh, I be- live_ in yes-ter- day.

8

Sud- den- ly, Im not half the man I used to be. There`s a sha- dow hand- ing

12

f- ver me, Oh, yes-ter- day_ came sud- den- ly._ Why she Had to go I dont

17

know she would` t say. I said, some- thing wrong now I long for yes- ter-

22

day._____ Yes-ter- day, Love was such an ea- sy game to play,

26

Now I need a place to hide a- way,_ Oh, I be- lieve_ in

29

yes - ter - day._____ M - m - m - m - m - m - m - m...

Малкият принц

музика и текст: Дони и Момчил

Allegro Hm A G Em Fis

Свет-ли - на-та на пъ - тя о - се ян с`лед, но-си мра мор-на ти - ши
бя-ло-то сми съ-ла е от - нет и об - ле - чен е в`са - мо

5 Hm Em Hm

1. 2.

на. Там във та. Двор-ци от вятър и от об-ла-чен прах, ти-хо

9 D D7 A Em

е, у - у - у,- жи - ве е там във свой - та

12 Hm G F7 Hm

си - ла и страх_ звез-дни - ят_ ма - лък принц.

Светлината на пътя, осяян с лед,
носи мраморна тишина.
Там във бялото смисълът е отнет
и облечен е в самота.

Припев:
Дворци от вятър и от облечен прах,
тихо еее ууу,
живее там във своята сила и страх
звездният малък принц.

Той не чувства в очите си нищото,
вижда залези и цветя,
сам живее във своята приказка
и къпе утринната роса.

Припев:
Дворци от вятър и от облечен прах,
тихо еее ууу,
живее там във своята сила и страх
звездният малък принц.

Той знае, че всички красиви неща
са невидими за очи,
които не чувстват, че вятър в дъжда
цветовете ще угаси.

Припев:
Дворци от вятър и от облечен прах,
тихо еее ууу,
живее там във своята сила и страх
звездният малък принц.

Реклама

текст: Матей Стоянов

музика: Пламен Арабов

Allegro В Es F В

Ко - га-то съм наб - ли-зо до ня-кой те-ле - ви- зор, към не-го пог-лед

7 Es Cm F Cm

хвър-лям за мо мент. И все бе-да го - ля-ма - по - па-дам на рек - ла-ма, от

14 В F В

зри-тел се прев - ръ-щам във кли- ент. От пас-та - та за зъ-би до

20 Dm7 Es F Es7

су-па-та със гъ-би, хпед - ла-гат ми и цял а-пар-та мент. Щом пус-нат ня-кой

27 Dm7 Cm7 F7 В

филм по-не, пре-къс-ват го къ - де ли не с'рек - ла-ма-та за нес ка - фе... Щом

34 D Gm F В

ска-чаш нън по - то-ка на вся-ка но-ва сто-ка, се но-сиш без по - со-ка и без ред.

41 Cm7 F7 В

По чуж-да во - ля ша-ваш и ни-що не ре - ша-ваш, а

46 D7 F В D7 В

ня-кой друг ти сла-га е-ти - кет... По сла-га е-ти - кет.

Предлагат на тепсия каква ли не магия,
за всяка дреболия вдигат шум.
От холна гарнитура или от вафла щура
с рекламата си бурна правят бум.

Ще бъде много жалко, ако поне за малко
не се заеме с нещо твоят ум.
Не гледай с поглед яносин рекламата за витамин,
а прочети Елин Пелин!

Ние пишем върху стените

български текст: Ангелина Жекова

музика: Романо Масумара и Жан Мари Морьо

Vivo

Am E Am

4 C G Ни - е пи - шем пос - ла - ни - я. G Em Am влю - бе - ни, ще ги

8 Am E7 Am Fine F G C ви - диш на вся - ка сте - на, в`тях са скри - ти меч - ти - те ни съ - бу - де ни, на - зо

12 G Am Да, да! В`све - та кра - сив и - ма F G

15 C Am E7 Am и къс - че не - бе. за все - ки отг нас. Е - дин е све - тът и

ни сви - ра с`доб - ро - та, с`топ - ло - та!

Припев:

Ние пишем послания влюбени,
ще ги видиш на всяка стена,
в тях са скрити мечтите ни събудени,
назовани с безброй имена.

Да, да! В света красив
има късче небе за всеки от нас.
Един е светът и ни сбира с доброта, с
топлота!

Припев:

Ние пишем послания влюбени,
ще ги видиш на всяка стена,
в тях са скрити мечтите ни събудени,
назовани с безброй имена.

На стените надежди са записани
със човешки сърдечен заряд,
ще ни шепнат, че още сме обичани,
и ще будят заспалия свят.

Да, да! В света красив
има късче небе за всеки от нас.
Един е светът и ни сбира с доброта, с
топлота!

Припев:

Ние пишем послания влюбени,
ще ги видиш на всяка стена,
в тях са скрити мечтите ни събудени,
назовани с безброй имена. /2

Един неразделен клас

текст: Милчо Спасов

музика: Недко Трошанов

Andante F7 B F Gm7 Es B

Е-дин не-раз-де - лен клас с'ра-дост-ни пе - с ни и ше-ги -

5 Cm F Dm Gm F

— дъл-го ог ла - ся ше гра-да след пе-ти-я час. Е-дин не-раз-де

10 B F Gm Es B Cm7 F7

- лен - клас с'об-щи тре-во - ги и меч-ти чер-та-е-ше сво - я

15 D7 Gm Ges B

път и вяр-вах-ме всич - ки до е-дин, — че ни ча - кат са - мо праз

19 F Es Gm C7 F

ни-ци, — че е щед - ро без пре дел - но вре-ме-то пред нас!

24 B F Gm D7

Къ-де ос-та-нах те, чуд-ни ве-че-ри с'без-брой же-ла-ни-я не из-ре-че ни?

28 B F Gm D7

Къ-де сте ми-го-ве. по-же-ла-ва-ни със от-кро-ве-ни-я не заб-ра-ве-ни

32 Es D7 Gm F7 al CODA Es D7

цял жи - вот? Е-дин не-раз-де цял жи -

36 Gm Es D7 Gm Es D7 Gm

вот, цял жи - вот, цял жи - вот.

Хаджи Димитър

текст: Христо Ботев

музика: популярна мелодия

Moderato D G

7 Жив е той, жив е! Там на Бал - ка - на, по - тъ - нал в'кър - ви ле - жи
и пыш - ка ю - нак с'дъл - бо - ка на гър - ди ра - на,
13 ю - нак във мла - дост и в'си - ла мъж - ка, ла мъж - ка.

Detailed description: The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. It consists of three staves. The first staff starts with a 'Moderato' tempo marking and a 'D' chord. The second staff begins at measure 7 and includes a first ending bracket. The third staff begins at measure 13 and includes a second ending bracket. Chords are indicated above the notes: D, G, A, D, G, D, A7, 1. D, 2. D.

Лежи юнакът, а на небето
слънцето спряло сърдито пече,
жътварка пее нейде в полето,
а кръвта още по-силно тече.
Жътва е сега... Пейте, робини,
тез тъжни песни! Грей и ти, слънце,
в таз робска земя! Ще да загине
и тоз юнак... Но млъкни, сърце!

Тоз, който падне в бой за свобода,
той не умира! Него жалейт
земя и небо, звяр и природа
и певци песни за него пеят.

Настане вечер – месец изгрее,
звезди обсипят свода небесен,
гора зашуми, вятър повее –
Балканът пее хайдушка песен!

Боят настана

текст: Иван Вазов

музика: Петър Бояджиев

Allegro Am E7 Am

7 Бо - ят нас - та - на, туп - каг сър - ца ни, е - то ги бли - зо
на шедуш - ама - ни. Дър зост, дру - жи - на вяр - на сго - вор на, ни не сме ве - ке
15 ра - я по - кор - на. Бий - те, бра - тя, Бог е с'нас, вра - жа по - ро - дар бой за чест и
сво - бо - да, за ми - ла ро - дал О, май - ко мо - я,
27 ро - ди - но ми - ла, зе - мя - си крас - на, рай - ска гра - ди - на.

Detailed description: The musical score is written in treble clef with a key signature of no sharps or flats and a 2/4 time signature. It consists of five staves. The first staff starts with an 'Allegro' tempo marking and chords Am, E7, Am. The second staff begins at measure 7 and includes a first ending bracket. The third staff begins at measure 15 and includes a second ending bracket. The fourth staff begins at measure 22 and includes a third ending bracket. The fifth staff begins at measure 27 and includes a fourth ending bracket. Chords are indicated above the notes: Am, E7, Am, G, Am, Dm, Am, Dm, E7, Am, G, Am, Dm, E7, Am.

Пожелания

музика и текст: Димитър Станчев

Moderato

Зи-ма е, от-ми-на-ла го-ди-на, ти-хо е,
6 све-тът спо-ко-ен спи. В о-чак-ва-не
10 на но-ва-та го-ди-на, с по-же ла-ни-е
14 **Припев:**
за всич-ки нас... Да е чест-ти та го-ди-на но
18 - ва, да бъ-де мир - на и пло-до-род - на. Да и-ма пе
21 - сен във жи-во - та, а за де - ца - та
24 ус - мив - ка - но - ва.

Зима е, отминала година,
тихо е, светът спокоен спи.
В очакване на новата година,
с пожелание за всички нас.

Припев:
Да е честита година нова,
да бъде мирна и плодородна.
Да има песен във живота,
а за децата усмивка нова.

Вълшебна нощ, магията е жива,
в очите ни надеждата искри.
В очакване на новата година,
камбанен звън 12 изброи.

Припев:

Нека да бъдем утре по-добри,
нека да вярваме в мечтите си.
И ако можем, нека променим
целия свят и аз, и ти можем
да бъдем по-добри!

Припев:
Да е честита година нова,
да бъде мирна и плодородна.
Да има песен във живота,
а за децата...

Feliz Navidad

Добре ни дошла

музика: Хосе Фелисиано

Allegro G C D G Em C

Fe-liz Na-vi- dad, Fe-liz Na-vi- dad, Fe-liz Na-vi- dad, pros-pe-ro
7 a-no y fe-li - si- dad. Fe-liz Nd-vi dad. I wan-na wish you a
12 Mer - ry Christ - mas, I wan-na wish you a Mer - ry Christ- mas,
15 I wan-na wish you a Mer - ry Chhist - mas from the bot-tom of my
18 heart. I wan-na wish you a heart.

Feliz Navidad
Feliz Navidad
Feliz Navidad
Prospero año y felicidad.

I wanna wish you a Merry Christmas
I wanna wish you a Merry Christmas
I wanna wish you a Merry Christmas
From the bottom of my heart.

Добре ни дошла,
добре ни дошла,
добре ни дошла с вечерен звън
честита (щастлива) Коледа.

Да бъде весела и щастлива,
да бъде весела и щастлива,
да бъде весела и щастлива
и Новата ни година!

Вярвам във теб

музика: Стоян Михалев и Виктор

Andante

Am C E7 Am C

Вяр-вам във те - бе не за - що - то си ти, — не за - що - то о - би - чам

4 E7 Am F G

твой-те си - ни о - чи, а за що - то ни ис - кам да по-вяр-вам, че друг

7 D Am F

ня - как все ще ус - пе - е да те взе - ме от тук Не, не, не ис - кам

10 G D D7 Am

да по-вяр-вам, че друг ня - как все ще ус - пе - е да те взе - ме от тук.

Вярвам във тебе не защото си ти,
не защото обичам твоите сини очи,
а защото не искам да повярвам, че друг
някак все ще успее да те вземе оттук.
Не, не, не искам да повярвам, че друг
някак все ще успее да те вземе оттук.

Мисля за тебе, сякаш ти си до мен,
сякаш мъничка болка трепка бързо във мен,
сякаш искам да плача като малко дете,
но сълзи не потичат от очите въобще.
Сякаш искам да плача като малко дете,
но сълзи не потичат от очите въобще.

Припев: /2

Само теб обичам, само теб,
мое мило момиче.
И преди да те видя, и преди,
пак теб обичах, само теб.

Вярвам във тебе не защото си ти,
не защото обичам твоите сини очи,
а защото не искам да повярвам, че друг
някак все ще успее да те вземе оттук.
Не, не, не искам да повярвам, че друг
някак все ще успее да те вземе о тук.

Музика за 7. клас
общообразователна подготовка
КНИГА ЗА УЧИТЕЛЯ

Авторски колектив
Милка Иванова Толедова
Любомира Георгиева Христова
Пепа Христова Запрянова

Редактор на издателството – Ясена Христова
Предпечатна подготовка и графичен дизайн – Кирил Мавров
Художник – Киро Мавров
Формат 60x90/8. Печатни коли 11,5
Първо издание. 2018 година
ISBN 978-619-7243-58-1

Печат: „Хеликспрес“ ЕООД, Варна, **тел.:** 052 684800
web: www.helixpress.com

Издателство „Изкуства“, 1700 София, ул. „Д-р Йордан Йосифов“ № 8Б,
тел.: 02 943 4724, 02 943 4785 **факс:** 02 943 4397
e-mail: izkustva@yahoo.com, office@izkustva.net
web: www.izkustva.net

издателство
изкуства